



Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

# TÜRKİYE'DE ŞEHİR EŞLEŞTİRME

ANKARA  
TEMMUZ-2019



Türkiye’de Şehir Eşleştirme Kitapçığı’na İnternet üzerinden aşağıdaki bağlantılar kanalıyla Türkçe ve İngilizce olarak erişilebilir:

**Türkçe:** <http://www.yereldeab.org.tr/sehireslestirme/Yayinlar.aspx>

**İngilizce:** <http://www.yereldeab.org.tr/towntwinning/publications.aspx>

*Bu kitapçık Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) çerçevesinde Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ortaklaşa finanse ettiği ‘Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi’ kapsamında hazırlanmıştır. Proje Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Birliği ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü işbirliğinde yürütülmektedir. Kitapçıkta yer alan bilgiler adı geçen kurum ve kuruluşların resmî görüşlerini yansıtmamaktadır.*

*Kitapçık metninin aslı Türkçe olarak yazılmıştır.*

# İÇİNDEKİLER

<b>Kısaltmalar Dizini</b>	iv	<b>5. Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) hakkında genel bilgiler</b>	29
<b>Tablolar Dizini</b>	v	<b>5.1 CEMR'nin yapısı ve işleyişi</b>	29
<b>Şekiller Dizini</b>	v	<b>5.2 CEMR'nin öncelikleri</b>	30
<b>Önsöz</b>	vi	<b>5.3 CEMR'nin şehir eşleştirme alanındaki çalışmaları</b>	32
<b>1. Giriş</b>	1	<b>6. Şehir eşleştirme alanında Türkiye'deki yasal çerçeve</b>	35
<b>2. Proje hakkında genel bilgiler</b>	3	<b>6.1 İlgili düzenlemeler</b>	35
<b>3. Şehir eşleştirme konusunda genel bilgiler</b>	5	<b>6.2 İlgili kurumlar</b>	38
<b>3.1 Şehir eşleştirme nedir?</b>	5	<b>6.3 Süreç işleyişi</b>	38
<b>3.2 Şehir eşleştirme çalışmalarının amacı</b>	6	<b>7. Şehir eşleştirmede başarı ölçütleri</b>	41
<b>3.3 Şehir eşleştirme çalışmalarının odaklandığı alanlar</b>	6	<b>8. Sonuç</b>	47
<b>3.4 Şehir eşleştirme çalışmalarında yaygın olarak yürütülen faaliyetler</b>	7	<b>9. Kaynaklar</b>	xlix
<b>4. Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) hakkında genel bilgiler</b>	9	<b>9.1 Mevzuat</b>	xlix
<b>4.1 TBB'nin yapısı ve işleyişi</b>	9	<b>9.2 Yayınlar</b>	I
<b>4.2 TBB'nin belediyelere sunmakta olduğu hizmetler</b>	14	<b>9.3 İnternet bağlantıları</b>	li
<b>4.3 TBB'nin şehir eşleştirme alanındaki çalışmaları</b>	19		
<b>4.3.1 Yurt dışı şehir eşleştirme örnekleri</b>	20		
<b>4.3.2 Yurt içi şehir eşleştirme örnekleri</b>	28		

# KISALTMALAR DİZİNİ

<b>AB</b>	Avrupa Birliği
<b>AK YBYK</b>	Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (Council of Europe Congress of Local and Regional Authorities)
<b>ALDA</b>	Avrupa Yerel Demokrasi Derneği (European Association for Local Democracy)
<b>CEMR</b>	Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (Council of European Municipalities and Regions)
<b>CoR</b>	Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (Committee of the Regions)
<b>FEMP</b>	İspanya Belediyeler ve İller Federasyonu (Federación Española de Municipios y Provincias)
<b>IPA</b>	Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (Instrument for Pre-accession Assistance)
<b>LAR</b>	Yerel Yönetim Reformu (Local Administration Reform)
<b>MEWA</b>	Orta Doğu ve Batı Asya (Middle East and West Asia)
<b>MFİB</b>	Merkezî Finans ve İhale Birimi
<b>SALAR</b>	İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği (Swedish Association of Local Authorities and Regions)
<b>SKH</b>	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
<b>STK</b>	Sivil Toplum Kuruluşu
<b>TBB</b>	Türkiye Belediyeler Birliği
<b>TBMM</b>	Türkiye Büyük Millet Meclisi
<b>TUSELOG</b>	Türk-İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı Programı: Belediye Ortaklık Ağları II Projesi
<b>TUSENET</b>	Türk-İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı Programı: Belediye Ortaklık Ağları Projesi
<b>UCLG</b>	Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (United Cities and Local Governments)
<b>VABpro</b>	Valiliklerde AB İşleri için Kapasite Oluşturulması için Teknik Destek Projesi
<b>VNG</b>	Hollanda Belediyeler Birliği (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)
<b>WWC</b>	Dünya Su Konseyi (World Water Council)

## TABLolar DİZİNİ

<b>Tablo 1:</b> TBB meclis üyelerinin belediye türlerine göre dağılımı	12
<b>Tablo 2:</b> TUSENET ortaklıkları	20
<b>Tablo 3:</b> TUSELOG ortaklıkları	22
<b>Tablo 4:</b> Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında kurulan ortaklıklar	24
<b>Tablo 5:</b> Türkiye ile Hollanda belediyeleri arasında kurulan ortaklıklar	25
<b>Tablo 6:</b> LAR II projesi kapsamında kurulan ortaklıklar	26
<b>Tablo 7:</b> Türkiye’de şehir eşleştirme ile ilgili kurumlar	38
<b>Tablo 8:</b> Başarılı şehir eşleştirme çalışmaları için 12 temel adım	44

## ŞEKİLLER DİZİNİ

<b>Şekil 1:</b> TBB’nin teşkilat yapısı	13
<b>Şekil 2:</b> TBB’nin temel eğitim başlıkları	14
<b>Şekil 3:</b> Belediye Akademisi Yerleşkesi mimari tasarımı	15
<b>Şekil 4:</b> CEMR’nin çalışma alanları	16
<b>Şekil 5:</b> CEMR’nin temel politika öncelikleri	17
<b>Şekil 6:</b> Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	17
<b>Şekil 7:</b> Şehir eşleştirme sürecindeki resmî işlemler	18
<b>Şekil 8:</b> TUSELOG projesinden bir fotoğraf	22
<b>Şekil 9:</b> CEMR’nin çalışma alanları	29
<b>Şekil 10:</b> CEMR’nin temel politika öncelikleri	31
<b>Şekil 11:</b> Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	32
<b>Şekil 12:</b> Şehir eşleştirme sürecindeki resmî işlemler	39



# ÖNSÖZ

Ülkemizdeki tüm belediyelerin doğal üyesi olduğu Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), belediyelerin kentsel hizmet kalitelerini çeşitlendirip geliştirmesine olanak sağlayan kardeş şehir ilişkilerinin, sürdürülebilir kalkınmanın yerelleşmesine ve kültürler arası diyalogun geliştirilmesine katkı sağladığını düşünmektedir. Bu çerçevede TBB, belediyelerin sürdürülebilir ve proje odaklı kardeş şehir ilişkisi kurmalarına ve geliştirmelerine zemin hazırlayarak kolaylaştırıcı bir rol üstlenmektedir.

TBB hem yurt içinde hem de yurt dışında benzer özellikleri veya sorunları paylaşan belediyelerle kurulan kardeş şehir ilişkilerinin tecrübe paylaşımı yoluyla belediyelerin mevcut mali, idari ve personel yapısının geliştirilmesine katkı sağladığını düşünmektedir. Özellikle toplumdaki diğer paydaşların da (sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, ticaret ve meslek odaları ile diğer ilgili kurumlar) bu ilişki ve işbirliklerine dâhil edilmesinin sürdürülebilir yerel ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacağını değerlendirmektedir.

Bu çerçevede TBB, belediyelere rehberlik etmek amacıyla mevcut kardeş şehir ilişkilerini düzenli aralıklarla incelemekte, sorun alanlarını tespit etmekte ve pasif ilişkilerin canlandırılması veya yeni işbirliklerinin kurulması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. TBB ayrıca ulusal dış politika önceliklerini göz önünde bulundurarak diğer ülkelerdeki yerel yönetim birlikleriyle işbirlikleri kurup kardeş şehir etkinlikleri düzenlemektedir. Bu etkinliklere uluslararası kuruluşlar, farklı ülkelerin ulusal birlikleri

ve bu alanda çalışan dernek ve vakıflar davet edilmekte, belediyeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımına imkân sağlayan platformlar oluşturulmaktadır. TBB, diğer ülkelerin ulusal belediye birlikleri ile farklı alanlarda projeler ortaya koyarak belediyelerimizin temaya dayalı işbirlikleri geliştirmesini teşvik etmektedir. Birliğimiz, kardeş şehir ilişkilerinde Yeni Kentsel Gündem (New Urban Agenda) ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi kent politikalarını küresel düzeyde etkileyen gündeme ilişkin geliştirilecek proje ve işbirliklerinin, karşılaşılan güncel sorunlara ortak çözümler üretilmesine katkı vereceğini düşünerek konuyla ilgili olarak belediyelerde farkındalık çalışmaları yürütmektedir.

TBB, kardeş şehir ilişkilerinin sürdürülebilir bir zeminde daha etkin yürütülebilmesi için yurt içinde belediyelerimizle kurduğu yakın ilişkilerin yanı sıra yurt dışında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarımızla da (Dışişleri Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı, Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü vb.) ortak hareket etmenin kilit öneme sahip olduğunun farkındadır. Belediyelerimizin bu kurum ve kuruluşlarla bir araya getirilmesine ortam hazırlayan TBB, faaliyetlerin mükerrerlikten sakınarak koordinasyon içinde daha verimli şekilde yürütülmesine olanak sağlamaktadır.

Türkiye Belediyeler Birliği



# 1. GİRİŞ



*Projenin temel amacı, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinde yerel düzeyin idari kapasitesini güçlendirerek, bu süreçte Türkiye'deki ve AB'ye üye ülkelerdeki yerel yönetimler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını sağlayacak kalıcı köprüler kurmaktır.*



Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi, Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Birliği ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü işbirliğinde uygulanan ve Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) kapsamında Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ortaklaşa finanse ettiği bir teknik destek projesidir.

Projenin temel amacı, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinde yerel düzeyin idari kapasitesini güçlendirerek, bu süreçte Türkiye'deki ve AB'ye üye ülkelerdeki yerel yönetimler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını sağlayacak kalıcı köprüler kurmaktır.

Bu amaca ulaşılmasına katkı vermek için proje kapsamında şehir eşleştirme yöntemini esas alan çeşitli çalışmalar tasarlanmıştır. Çalışmaların bir kısmı, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen eğitim, çalıştay, çalışma ziyareti ve staj programı gibi bir dizi etkinlik yoluyla bilgi ve deneyim paylaşımı üzerine yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte, şehir eşleştirme alanında uygulamalı deneyim elde edilebilmesi ve sürdürülebilir iş birliği ağları oluşturulması hedefleriyle bir hibe programı düzenlenmiştir. Ayrıca, tüm bu çalışmaları destekleyen birtakım inceleme ve değerlendirme faaliyetleri öngörülmüştür. Şehir eşleştirme ve AB müktesebatı konularını ele alan tanıtım ve bilinçlendirme çalışmaları yapılması da proje faaliyetleri kapsamındadır.

Şehir eşleştirme alanında bir kitapçık hazırlanması, projenin tanıtım ve bilinçlendirme faaliyetleri kapsamında öngörülmüş çalışmalar arasında yer almaktadır. Kitapçığın hem ülke çapındaki yetkililer için hem de konuyla ilgili çalışmalar yapmak üzere yurt dışından gelen temsilciler için şehir eşleştirme alanında öne çıkan kaynaklardan biri olması ve şehir eşleştirmenin temellerini sade ve öz bir biçimde ilgililere aktarması hedeflenmiştir.

Bu bağlamda hazırlanan Türkiye’de Şehir Eşleştirme Kitapçığı, başta yerel yönetimler olmak üzere tüm kamu kurumlarından yetkilileri, sivil toplum temsilcilerini ve özel sektör çalışanlarını içine alan geniş bir okuyucu kitlesine sunulmuştur.

Kitapçıkta ilk olarak proje hakkında genel bilgilere kısaca yer verilmiştir. Ardından şehir eşleştirme konusu ele alınarak şehir eşleştirmenin ne olduğu, ne amaçla yapıldığı, hangi alanlara odaklandığı ve şehir eşleştirme kapsamında yaygın olarak ne tür faaliyetler yürütüldüğü sorularına yanıt olabilecek temel bilgiler aktarılmıştır. Daha sonra, şehir eşleştirme alanında ülkemizdeki başlıca kurumlar arasında olan Türkiye Belediyeler Birliğinin (TBB) çalışmaları ve örnek uygulamalar özetlenmiştir. Bir sonraki bölümde ilgili çalışmaları uluslararası düzeyde destekleyen Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) hakkında bilgiler verilmiştir. Ardından, şehir eşleştirme alanında Türkiye’deki yasal çerçeve açıklanmış ve son olarak da şehir eşleştirmede başarı ölçütlerine değinilmiştir.

Konuyla ilgili mevcut diğer yayınlardan farklı olarak Türkiye’de Şehir Eşleştirme Kitapçığı şehir eşleştirmenin tarihsel gelişimi, dünya çapındaki farklı uygulamaları, konunun ülkemizdeki geçmişi gibi derinlikli boyutları kapsama almamaktadır. Tekrarlayıcı olmaktan kaçınmak ve paydaşlara hızla inceleyebilecekleri bir kaynak oluşturmak amacıyla kısa, yalın ve uygulamaya dönük bir kitapçık hazırlanmıştır.

Çeşitli kaynaklardan bilgiler derlenerek hazırlanan bu kitapçığın Türkiye’deki şehir eşleştirme çalışmalarına yol gösterici olması ve özellikle TBB’nin bu alandaki görev ve yetkileri hakkındaki bilincin artmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Böylece, geliştirilecek anlamlı ve etkili şehir eşleştirme faaliyetleri yoluyla ortaya çıkacak ve paylaşılacak bilgiler ve deneyimler, şehirlerin her alanda daha ileriye gitmesi ve yerel düzeydeki hizmet sunumunun daha nitelikli, daha etkin ve daha verimli hale gelmesi için önemli katkılar sunacaktır.

“ Türkiye’de Şehir Eşleştirme kitapçığı tekrarlayıcı olmaktan kaçınmak ve paydaşlara hızla inceleyebilecekleri bir kaynak oluşturmak amacıyla kısa, yalın ve uygulamaya dönük bir içerikte hazırlanmıştır. ”

## 2. PROJE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi, uygulama dönemi 6 Nisan 2018 ile 5 Nisan 2020 tarihleri arasında kapsayan 24 ay süreli bir projedir.

Avrupa Birliği Başkanlığı projenin ana yararlanıcısıdır. İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Vilayetler Birliği ise projenin temel paydaşları arasında yer almaktadır. Merkezî Finans ve İhale Birimi (MFİB) projenin sözleşme makamıdır.

““ Avrupa Birliği Başkanlığı ve temel paydaşlarla birlikte Türkiye’den ve AB ülkelerinden yerel yönetimler projenin hedef kitlesini oluşturmaktadır. ””

Projenin hedef grupları; Avrupa Birliği Başkanlığı ve yukarıda sıralanan temel paydaşlarla birlikte Türkiye’deki yerel yönetimler ve hibe programından yararlanan kurumlar (Türkiye’den ve AB ülkelerinden yerel yönetimler) olarak belirlenmiştir.

Proje kapsamındaki teknik destek WYG Türkiye tarafından, konsorsiyum ortakları olan WYG International BV, WEGlobal ve VNG International ile birlikte sağlanmaktadır.

Genel hedefi Avrupa Birliği’ne katılım sürecinde yerel düzeydeki idari kapasiteyi arttırmak olan projenin amacı, AB’ye katılım süreciyle ilgili alanlarda Türkiye ile AB üyesi ülkelerin yerel yönetimleri arasında bilgi ve deneyim paylaşımı için sürdürülebilir yapılar oluşturmaktır.

İki yıllık uygulama süresi boyunca yürütülmesi öngörülen çalışmaların aşağıdaki dört alana odaklanması hedeflenmektedir:

1. AB ile yapılan şehir eşleştirme çalışmalarında yer alan temel paydaşların (AB Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği ve Vilayetler Birliği) kapasitelerinin geliştirilmesi ve yapısal iyileştirmelere rehberlik eden bir yol haritası hazırlanması.
2. Şehir eşleştirme konusunda AB üyesi ülkelerde ve Türkiye’de faaliyet gösteren temel paydaşlar arası ilişkilerin güçlendirilerek sürdürülmesi.
3. Türkiye’deki yerel yönetimlerin AB’ye katılım süreci ile ilgili alanlarda kapasitelerinin geliştirilmesi ve başarılı örneklerin yaygınlaştırılması.
4. Türkiye’deki yerel yönetimlerin dâhil olduğu şehir eşleştirme faaliyetlerinin sayılarının artırılması ve nitelik bakımından güçlendirilmesi, sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların eşleştirme çalışmalarına dâhil edilmelerinin teşvik edilmesi.

Proje faaliyetleri, biri “hibe programının uygulanmasına yönelik teknik destek” ve diğeri “kapasite geliştirme” olmak üzere iki ayrı bileşen altında yapılandırılmıştır. Türkiye’den ve AB üyesi ülkelere yerel yönetimlerin yer aldığı hibe programına odaklı birinci bileşen, ilgili yerel yönetimlerin yararlanıcı ve eş-yararlanıcı olduğu küçük ölçekli şehir eşleştirme projelerinin yürütülmesine ilişkin faaliyetleri içermektedir. Kapasite geliştirme çalışmalarına odaklı ikinci bileşen ise şehir eşleştirme ve AB müktesebatı konularında yürütülen bir dizi inceleme, değerlendirme ve eğitim faaliyetlerini içermektedir.

Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler hakkında ayrıntılı ve güncel bilgiler, yerel düzeydeki AB’ye uyum çalışmalarının İnternet ortamındaki ana kaynak noktası olan Yerelde AB İnternet sitesinde sunulmaktadır ([www.yereldeab.org.tr/sehireslestirme](http://www.yereldeab.org.tr/sehireslestirme)).

“Proje faaliyetleri, biri “hibe Proje Proje faaliyetleri, biri “programının uygulanmasına yönelik teknik destek” ve diğeri “kapasite geliştirme” olmak üzere iki ayrı bileşen altında yapılandırılmıştır.”

# 3. ŞEHİR EŞLEŞTİRME KONUSUNDA GENEL BİLGİLER

Bu bölümde Şehir eşleştirmenin tanımı, amacı, odaklandığı alanlar ve Şehir eşleştirme çalışmalarında yaygın olarak yürütölen faaliyetler özetlenerek konu hakkında birtakım genel bilgiler aktarılmaktadır. Böylece, tüm paydaşlar için Şehir eşleştirme kavramına ilişkin ortak ve tutarlı bir genel algı oluşturulması hedeflenmektedir.

## 3.1 Şehir eşleştirme nedir?

“ Şehir eŐleŐtirmeyi diğer iletişim ve iş birliği ilişkilerinden ayıran en temel özelliklerden biri, uzun dönemli bir bakış açısı içermesidir.

”

Şehir eşleştirme kavramını ele almadan önce, eş anlamlı kavramlar olarak kimi zaman ‘kardeş Şehir’ ve ‘kardeş kent’ ifadelerinin kullanılmakta olduğunu belirtmek yararlı olacaktır. Her ne kadar ölkemizdeki mevzuatta genel olarak ‘yurt içi veya yurt dışı kurumlarla ilişkiler’ ve özel olarak ‘kardeş kent’ ifadeleri yer alıyor olsa da Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir EŞleştirme Projesi, ana kavram olarak ‘Şehir eşleştirme’ ifadesine atıf yapmakta olduğundan, bu kitapçıkta da ağırlıklı olarak Şehir eşleştirme terimi kullanılmaktadır.

Şehir eşleştirme, özünde iki veya daha fazla kent arasında kurulabilecek her türlü ilişkiyi kapsayan geniş ve esnek bir kavramdır. Bu ilişki sadece iletişim ve bilgi paylaşımı boyutlarında olabileceği gibi daha ileri düzeylerde iş birliği ve ortaklık boyutlarını da içerebilmektedir.

Şehir eŐleŐtirmeyi diğer iletişim ve iş birliği ilişkilerinden ayıran en temel özelliklerden biri, uzun dönemli bir bakış açısı içermesidir. Bu nedenle, Şehir eşleştirmenin diğer kısa ve orta dönemli iş birliklerinden farklı olarak daha kapsamlı biçimde tanımlanmış üst düzey hedefleri olması gerekmektedir. Ayrıca, bu hedeflerin, Şehir eşleştirmeye dâhil kentlerde yaŐayan vatandaşlar tarafından da benimsenmesi ve özömsenmesi önem taşımaktadır. Bu açıdan bakıldığında Şehir eşleştirme, bir ortak değerler ve ilkeler bütünü çerçevesinde farklı toplumları bir araya getirip yakınlaŐtıran, sorunlara el birliğiyle çözümler

getirilmesine olanak veren, deneyim paylaşımı sayesinde kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasını sağlayan ve böylece hizmet niteliğini arttırarak vatandaş memnuniyetinin ve yaşam standardının yükselmesine ve sosyoekonomik kalkınmaya katkı yapan demokratik ve katılımcı bir yaklaşımdır.

### 3.2 Şehir eşleştirme çalışmalarının amacı

Şehir eşleştirme çalışmalarının genel amacı, kentlerin ve toplumların birbirlerine yakınlaşmasını sağlayarak katılımcı ve kapsayıcı biçimde gelişmelerine ve kalkınmalarına çeşitli boyutlarda katkı yapmak ve daha uzun dönemde sürdürülebilir kalkınmaya ve dünya barışına hizmet etmektir.

Farklı kentler arasında şehir eşleştirme yoluyla kurulacak köprüler sadece yerel yönetimler arasında değil özel sektör, sivil toplum ve vatandaşlar arasında da tanışıklığın temellerini atacaktır. Bu tanışıklık ilerleyen aşamalarda somut iş birlikleri kurulabilmesi için gerekli yaklaşım, yöntem ve bilgilerin karşılıklı akışını sağlayarak sosyal ve ekonomik dayanışma ilişkisine dönüşebilecektir.

Her konuda olduğu gibi kentlerle ilgili sorunlarda da farklı taraflardan farklı görüşlerin eşitlikçi bir bakış açısıyla paylaşılıp değerlendirilerek uzlaşmaya dayalı kararların alınabileceği ortamlar yaratılması önem taşımaktadır. Şehir eşleştirme, kentlerin erişebileceği farklı tarafların ve farklı görüşlerin kapsamını kent sınırları ötesine genişleterek hem yöntem hem içerik açısından daha eşitlikçi ve daha uzlaşmacı kararlar alınmasına olanak yaratacak ortamlar sunabilme potansiyeli taşıyan bir yaklaşımdır.

### 3.3 Şehir eşleştirme çalışmalarının odaklandığı alanlar

Şehir eşleştirme çalışmaları, yerel yönetimlerin yetki alanına giren tüm hizmet konularına odaklı olarak gerçekleştirilebilir. Bununla birlikte, yerel yönetimlerin teşkilat yapısı, işleyişi, idari ve mali süreçleri, yasal düzenlemeleri ve insan kaynakları

“ Farklı kentler arasında şehir eşleştirme yoluyla kurulacak köprüler sadece yerel yönetimler arasında değil özel sektör, sivil toplum ve vatandaşlar arasında da tanışıklığın temellerini atacaktır. ”

yapısı gibi alanlarda da karşılaştırmalı değerlendirmeler yapmak ve örnek uygulamalardan yararlanmak üzere de şehir eşleştirme çalışmaları yapılabilir. Bu bağlamda, şehir eşleştirmenin olası odak noktalarına örnek olarak aşağıdaki alanlar sıralanabilir:

- Yerelleşme (yerindenlik, yetki devri vb.)
- Kültürler arası paylaşım (dil, tarih, sanat, gençlik, spor vb.)
- Teknik deneyim paylaşımı (kamu hizmetlerinde etkinlik ve verimlilik, mali yönetim, liderlik, insan kaynakları vb.)
- İyi yönetim (katılım, saydamlık, hesap verebilirlik, hukukun üstünlüğü vb.)
- Politika geliştirme (planlama, analiz, izleme, değerlendirme vb.)
- Yerel ekonomik kalkınma (tarım, turizm, ticaret, ulaşım, altyapı vb. sektörler)
- Sosyal kalkınma (eğitim, istihdam, sağlık, toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal hizmetler, sosyal uyum ve içerme vb.)
- Çevre koruma (enerji, iklim, sürdürülebilirlik, doğal kaynaklar vb.)
- Kriz yönetimi (afet, acil durum, kitlesel göç vb.)
- Teknoloji aktarımı (yenilik, bilişim ve yönetim teknolojileri vb.)
- Araştırma ve geliştirme (bilimsel iş birliği, yönetim ve hizmet laboratuvarları vb.)

### 3.4 Şehir eşleştirme çalışmalarında yaygın olarak yürütülen faaliyetler

Şehir eşleştirme çalışmaları, uzun dönemli olarak tasarlanması gereken çalışmalar olduğundan, genellikle tek türden faaliyet içermek yerine belli bir amaca hizmet edecek çeşitli faaliyetler içeren bir bütün biçiminde değerlendirilmelidir. Buna örnek olarak aşağıdaki faaliyetlerden birkaçının tutarlı ve birbirlerini tamamlayıcı olacak biçimde yürütülmesi düşünülebilir:

- Düzenli etkinlikler (festival, konferans, seminer, eğitim vb.)
- Çalışma ziyareti
- Kapasite geliştirme faaliyetleri
- Proje uygulama
- Personel değişimi
- Düzenli bilgi ve deneyim paylaşımı için iletişim ağları kurulması
- Analiz, izleme ve değerlendirme çalışmaları
- Yenilikçi bilgi sistemleri paylaşımı
- Ortak yöntem, rehber ve araçlar geliştirilmesi
- Yasal düzenlemelerin iyileştirilmesi
- Uluslararası standartlar geliştirilmesi

# 4. TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ (TBB) HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) Türkiye’deki tüm belediyeleri yurt içinde ve yurt dışında temsil eden ve bu niteliğiyle çok geniş bir çalışma alanı ve ilişkiler ağı bulunan özel ve özerk bir yerel yönetim birliğidir. Bu bölümde TBB’nin yapısı ve işleyişi, belediyelere sunmakta olduğu hizmetler ve şehir eşleştirme alanındaki çalışmaları ile birlikte yurt dışı ve yurt içi örnek şehir eşleştirme uygulamaları hakkında özet bilgilere yer verilmiştir.

## 4.1 TBB’nin yapısı ve işleyişi

“ 21 Ağustos 2002 tarihinde Bakanlar Kurulunun kararı uyarınca Türkiye Belediyeler Birliği adıyla bir mahallî idare birliğinin kurulmasına izin verilmiş ve böylece TBB, yerel yönetim birliği statüsüne kavuşmuştur. ”

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), 1945 yılında belediyecilik alanında faaliyet göstermek üzere kamu yararına çalışan bir dernek olarak kurulmuştur. Belediyelerin haklarını ve çıkarlarını dernek çatısı altında korumaya yönelik olarak bu alandaki faaliyetlerini 57 yıl boyunca dernek konumunda sürdürmüştür.

Türkiye’deki tüm belediyeleri tek çatı altında toplamak amacıyla, Bakanlar Kurulunun 21 Ağustos 2002 tarih ve 2002/4559 sayılı kararı uyarınca Türkiye Belediyeler Birliği adıyla bir mahallî idare birliğinin kurulmasına izin verilmiş ve böylece TBB, yerel yönetim birliği statüsüne kavuşmuştur.

5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu’nun 26 Mayıs 2005 tarihinde kabul edilmesi ve bu Kanun’a göre hazırlanan Türkiye Belediyeler Birliği Tüzüğü’nün 28 Eylül 2005 tarihinde onaylanması ile TBB, Türkiye’deki belediyeleri ulusal ve uluslararası düzeyde temsil etme yetkisine sahip ve ülkemizdeki tüm belediyelerin doğal üyesi olduğu tek yerel yönetim birliği olma özelliğini kazanmıştır.

# MİSYON

“Yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde belediyeleri temsil etmek, hak ve menfaatlerini korumak, gelişmelerine destek olmak.”

# VİZYON

“Etkili bir yerel yönetim birliği olarak belediyelerin yurt içi ve yurt dışında güçlü sesi olmak.”

Türkiye Belediyeler Birliğinin **görevleri**, TBB Tüzüğü'nün 7'inci maddesine göre şunlardır:

1. Yurt içi ve yurt dışında belediyeleri temsil etmek, bu kapsamda yerel yönetimler alanında faaliyette bulunan kurum, kuruluş, birlik, dernek, vakıf ve benzeri kuruluşlara üye olmak, belediyelerin uluslararası ilişki ve iş birliklerini desteklemek ve uluslararası ağlara erişimini kolaylaştırmak.
2. Belediyelerin menfaatlerini korumak ve bu amaçla gerektiğinde dava açmak.
3. Belediyeleri ilgilendiren mevzuat hazırlıklarına görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak, bu amaçla mevzuat hazırlıklarını ilgili mercilerinden talep etmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları ve diğer merciler nezdinde yürütülen çalışmalara katılmak.
4. Belediyelerce bildirilen veya Birlik tarafından tespit edilen sorunların çözümü amacıyla girişimlerde bulunmak ve mevzuat önerileri geliştirmek.
5. Belediyelere rehberlik etmek, danışmanlık hizmeti vermek ve uygulamada karşılaşılan sorunlarla ilgili görüş oluşturmak.
6. Belediye ve bağlı idareler ile bunların iştiraklerinin başkan, meclis üyesi ve çalışanlarına yönelik her türlü eğitim faaliyeti ile konferans, seminer, panel, çalıştay gibi etkinlikler gerçekleştirmek, eğitim merkezleri oluşturmak, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını teşvik etmek, bu amaçla yurt içi ve yurt dışı geziler düzenlemek.
7. Yurt içi ve yurt dışı belediyeler arasında yardımlaşma ve iş birliği ile doğal veya toplumsal olaylardan etkilenen belediyelerle dayanışmayı teşvik etmek ve destek olmak, bu amaçla belediyeler arasında koordinasyonu sağlamak üzere gerektiğinde afet ve acil durum merkezi oluşturmak.

8. Belediyeciliğin ve yerel hizmetlerin gelişmesine yardımcı olacak konularda kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve odaları ile benzeri uluslararası kuruluşlarla meclis kararına istinaden iş birliği yapmak, ortak hizmet projeleri yürütmek ve ***kardeş şehir ilişkilerinin gelişmesine destek olmak***.
9. Belediyelerde bilişim teknolojilerinin kullanımı ve yaygınlaştırılması ile e-belediyeciliğin gelişmesine destek olmak.
10. Belediyecilikle ilgili her türlü yazılı ve görsel yayın yapmak, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmak, belediyecilik alanında yapılan bilimsel çalışmalara destek olmak.
11. Belediyelerin ulusal ve uluslararası kredi kuruluşları ile fonlardan yararlanmalarına ve proje geliştirmelerine destek olmak.
12. Dünyada yerel yönetim konusundaki gelişmeleri takip etmek, belediyelerin bu gelişmelere uygun yapılanmalarına ve hizmet üretmelerine destek olmak.
13. Avrupa Birliği (AB) uyum sürecinde ülkemiz yerel yönetimlerine destek olmak, yerel yönetimlerle ilgili AB müktesebatının oluşturulmasına katkı sağlamak ve uygulanmasına rehberlik etmek.
14. Birlik amaçlarını gerçekleştirmek, üyelerini temsil etmek, uluslararası yerel yönetimler gündemini takip etmek, ilgili taraflarla doğrudan temas kurmak amacıyla uluslararası anlaşmalar ve dış politikaya uygun olarak meclis kararına istinaden Dışişleri Bakanlığının görüşü ve İçişleri Bakanlığının izni ile gerektiğinde yurt dışında temsilcilik veya irtibat büroları açmak.
15. Gerektiğinde belediye mensuplarına, Birlik merkezinde ve diğer yerlerde, konaklama ve şehir içi ulaşım hizmeti sağlamak.
16. Belediye başkanlarına kimlik belgesi vermek.
17. Birlik hizmetleriyle ilgili belediyelerin görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak.
18. Belediyelerin görev alanına giren konularda sosyal sorumluluk projeleri yürütmek veya destek vermek.
19. Belediyeciliğin geliştirilmesi amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

TBB'nin **teşkilat yapısı** yine 5355 sayılı Kanun'a göre düzenlenmiş olup organları Meclis, Encümen ve Başkan'dan oluşmaktadır.

**TBB Meclisi**, ülkemizdeki belediyelerin TBB’de temsil edildiği, doğal ve seçilmiş üyelerden oluşan ana karar organıdır. Büyükşehir belediyeleri ve il belediyeleri ile nüfusu 100.000 ve üzeri olan belediyelerin başkanları TBB Meclisinin doğal üyeleridir. Doğal üyeler dışında kalan seçilmiş üyeler ise her ildeki belediye başkanları ve belediye meclis üyelerinin kendi aralarından o ilin milletvekili sayısı kadar seçeceği üyelerden oluşur. Ayrıca, bu seçimlerde asıl üye sayısının yarısı kadar yedek üye de seçilir. TBB Meclisi, olağan toplantılarını her yılın Mayıs ve Ekim aylarında yapar. Gerekli görülmesi halinde olağanüstü toplantı da yapılabilmektedir. TBB Meclis üyelerinin belediye türlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: TBB meclis üyelerinin belediye türlerine göre dağılımı

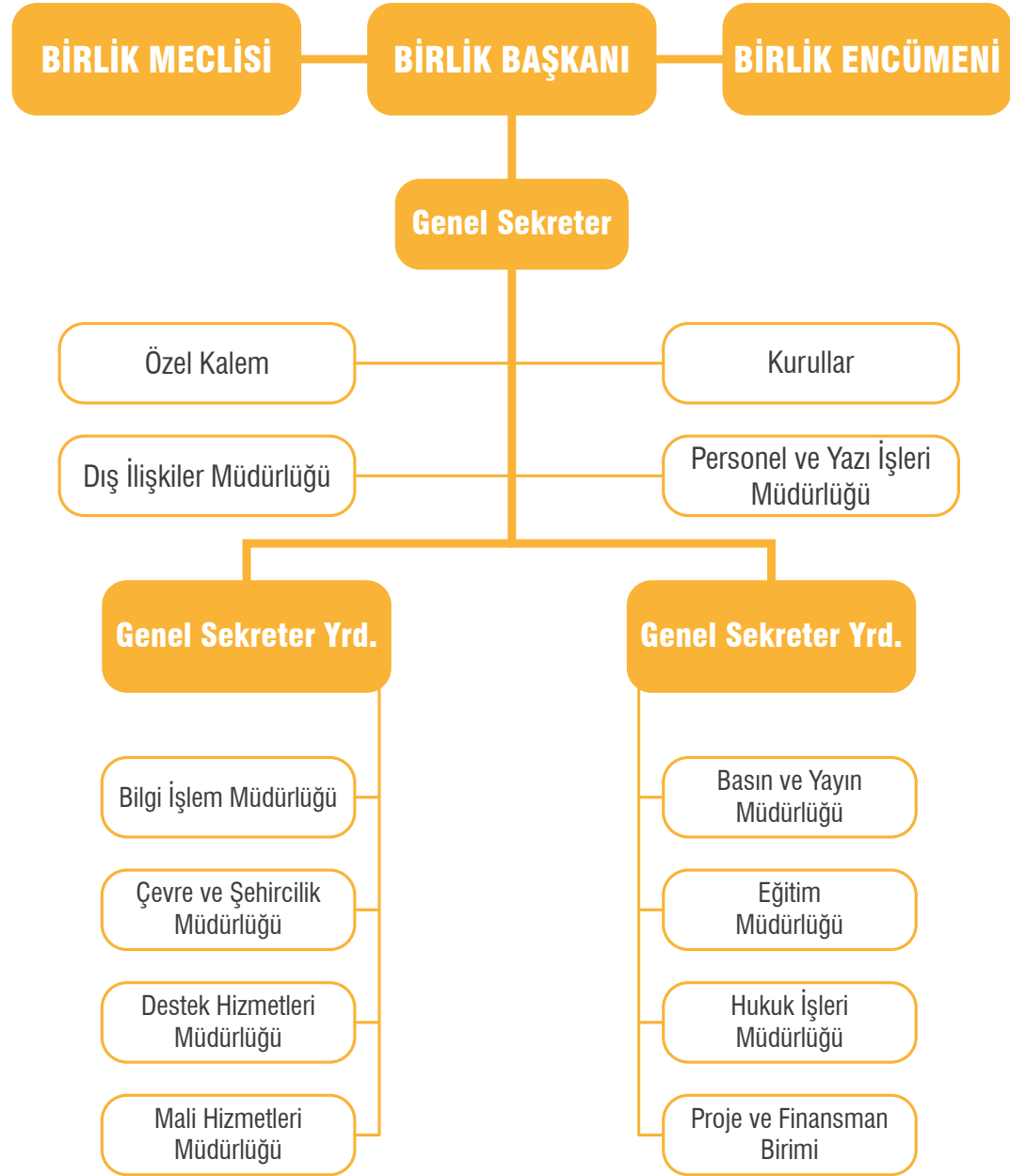
Doğal üyeler	Büyükşehir belediye başkanları	30
	İl belediye başkanları	51
	Nüfusu 100.000 ve üzeri olan belediyelerin başkanları	171
Seçilmiş üyeler	Belediye başkanları	340
	Belediye meclis üyeleri	210
<b>Toplam</b>		<b>802</b>

**TBB Encümeni**, TBB Başkanı dâhil olmak üzere 15 temsilciden oluşan alt karar organıdır. Encümen üyeleri TBB Meclisi tarafından bir yıl süreyle görev yapmak üzere gizli oyla seçilir. TBB Başkanı aynı zamanda TBB Encümeninin başkanlığını yapar.

**TBB Başkanı**, TBB tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Başkan, TBB Meclisinin belediye başkanı olan üyeleri arasından gizli oyla seçilir. Mahallî idareler seçiminden sonra oluşan TBB Meclisinde seçilen TBB Başkanı ilk iki yıl için, bu süreden sonra seçilen TBB Başkanı ise bir sonraki mahallî idareler seçimine kadar (3 yıl) görev yapmak üzere seçilir.

“ TBB'nin **teşkilat yapısı** yine 5355 sayılı Kanun'a göre düzenlenmiş olup organları Meclis, Encümen ve Başkan'dan oluşmaktadır. ”

“ TBB Meclisinde seçilen TBB Başkanı ilk iki yıl için, bu süreden sonra seçilen TBB Başkanı ise bir sonraki mahallî idareler seçimine kadar (3 yıl) görev yapmak üzere seçilir. ”



Şekil 1: TBB'nin teşkilat yapısı

## 4.2 TBB'nin belediyelere sunmakta olduğu hizmetler

Türkiye Belediyeler Birliğinin belediyelere sunmakta olduğu hizmetler 'hukuk', 'eğitim' ve 'uluslararası ilişkiler' olmak üzere üç ana başlık altında özetlenebilir.

**Hukuk** alanındaki hizmetleri arasında;

- Belediyelerin çıkarlarını korumak,
- Belediyelerle ilgili kanun hazırlıklarında görüş ve öneri bildirmek,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İhtisas Komisyonları ve diğer merciler nezdinde yürütölen yasama çalışmalarına katılmak,
- Gerektiğinde, belediyelerin çıkarlarını olumsuz etkileyen düzenlemeler hakkında bütün belediyeler adına dava açmak,
- Uygulamada karşılaşılan sorun alanlarını tespit etmek ve bunlara ilişkin öneriler hazırlamak,
- Belediyelerin hukuki görüş taleplerini yazılı, sözlü veya e-posta aracılığıyla yanıtlamak, ve
- Belediyeleri ilgilendiren kanunların iptali amacıyla Anayasa Mahkemesinde açılan davalarda sözlü açıklamalarda bulunmak yer almaktadır.

Bu hizmetler, Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre kanun hükmünde olan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 4'üncü maddesinde yer alan "Yerel makamları doğrudan ilgilendiren tüm konulara ilişkin planlama ve karar alma süreçleri içinde, kendileriyle olanaklar ölçüsünde zamanında ve uygun biçimde danışılacaktır." hükmü ve Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 6'ıncı maddesinde yer alan "Taslaklar hakkında konuyla ilgili mahallî idareler[in] ... görüşlerinden de faydalanılır." hükmü ile uyumludur. TBB'nin belediyelerin çıkarlarının korunmasına ilişkin görevleri, aşağıdaki temel ilkeler esas alınarak yürütölmektedir:



Şekil 2: TBB'nin hukuk alanındaki toplantılarından bir fotoğraf



- Yerinden yönetim ilkesi
- İdari vesayet kuralı
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı
- Görevlerle orantılı gelir kaynağı sağlanması ilkesi
- Hukuka uygunluk ilkesi
- Hizmetlerin nitelikli sunumu ilkesi

**Eğitim** alanındaki hizmetler “Belediye Akademisi” kurumsal kimliğiyle; 2009 yılından bu yana ülkemizdeki belediyelerin başkanlarına, meclis üyelerine, yöneticilerine ve çalışanlarına yönelik eğitim, bilgilendirme, iyi uygulama örneklerinin paylaşımı, kongre, seminer, çalıştay, sempozyum ve uzaktan eğitim gibi etkinlikler ile sürdürülmektedir. TBB’nin eğitim faaliyetlerinin temel amacı, yıllık eğitim ihtiyacı analizi sonucu öncelikli olarak talep edilen konularda belediyelere uzmanlaşmış eğitim hizmetini doğru eğitim yöntemleriyle sunmak ve böylece belediyelerin hizmet kapasitelerinin geliştirilmesine destek olmaktır.



TBB eğitim programları, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak için belediyelerin türleri ve ölçekleri ile personelin statüleri ve görev alanları dikkate alınarak planlanmaktadır.

Ana hizmetler (A), mevzuat (B) ve vizyon (C) olmak üzere üç temel başlık altında yürütülen eğitim faaliyetleri arasındaki ana hizmetler grubu eğitimler ile belediye ana hizmet alanlarına ilişkin sorunların çözümünün kolaylaştırılması ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Mevzuat eğitimleri ile mevzuata ilişkin değişikliklerin takibi yoluyla belediyeleri yönlendirici faaliyetler gerçekleştirilmekte, vizyon eğitimleriyle ise belediyelerin kurumsal kapasite gelişimlerine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Şekil 3: TBB’nin eğitim programlarından fotoğraflar

# EĞİTİMLER

## A

- A1. İmar Planlama
- A2. Yapı Ruhsatlandırma
- A3. Arsa Konut Üretimi
- A5. Kentsel Dönüşüm
- A6. Kentsel Tasarım
- A7. Temalı Parklar ve Bahçeler
- A8. Ulaşım ve Trafik
- A9. Su-Kanalizasyon
- A10. Temizlik ve Katı Atık
- A11. Çevre ve Çevre Sağlığı
- A12. Zabıta Hizmeti
- A13. İtfaiye, Afet ve Acil Yardım
- A14. Defin ve Mezarlık
- A15. Sosyal Yardımlar
- A16. Nikah Hizmetleri
- A17. Gençlik Hizmetleri
- A18. Spor Hizmetleri
- A19. Eğitim Hizmetleri
- A20. Sağlık Hizmetleri
- A21. Hal Yönetimi ve Pazar
- A22. Mezbaha ve Veterinerlik
- A23. Tarım ve Hayvancılık
- A24. Kültür, Sanat ve Turizm
- A25. E-Belediyecilik
- A26. Ekonomi ve Ticaret

## B

- B1. Belediye Mevzuatı
- B2. İmar Hukuku
- B3. Mali Yönetim
- B4. Belediye Gelirleri ve
- B5. Borçlanma
- B6. İhale Mevzuatı
- B7. Yazı İşleri Mevzuatı
- B8. Taşıt Mevzuatı
- B9. İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
- B10. Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve İdari Vesayet

## C

- C1. İnsan Kaynakları Yönetimi
- C2. Kişisel ve Kurumsal Gelişim
- C3. Kent Vizyonu
- C4. Katılım ve Yerel Demokrasi
- C5. Proje Hazırlama
- C6. Diplomat Akademisi
- C7. Dış İlişkiler
- C8. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
- C9. Yabancı Dil Eğitimi

Şekil 4: TBB'nin temel eğitim başlıkları



Şekil 5: TBB uzaktan eğitim merkezinden bir fotoğraf

TBB eğitim faaliyetleri kapsamında yakın zamanda uygulamaya sunulan ve 2017 yılında fizibilite çalışmaları tamamlanan “Uzaktan Eğitim Merkezi” ile belediye personelinin mekândan ve zamandan bağımsız olarak sürekli ve güncel eğitim almasını sağlayacak eğitim faaliyetleri yürütülmeye başlanmıştır.

Ulusal ve uluslararası meslek standartlarını esas alan TBB; teknik ve mesleki eğitim standartlarının ve yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin akreditasyon alınması için çalışmalarına devam etmektedir. Bu bağlamda, belediye hizmetlerine ilişkin standartların belirlenmesi ve bu standartlara ilişkin mesleki yeterliliklerin tanımlanması sayesinde TBB, belediye ana hizmet alanlarının gelişimine katkı sağlayarak akreditasyon sürecini hızlı bir şekilde tamamlayacaktır.

TBB'nin sunduğu eğitim faaliyetlerinin daha sistematik ve planlı yürütülebilmesi amacıyla 2018 yılında Belediye Akademisi Yerleşkesi yapımına başlanmıştır. Yerleşke tamamlandığında örnek mimarisi ile gerek yurt içinden gerekse yurt dışından gelen yerel yöneticilere belediye hizmetleri için bir eğitim ve araştırma merkezi olarak hizmet verecektir.

“ Ulusal ve uluslararası meslek standartlarını esas alan TBB; teknik ve mesleki eğitim standartlarının ve yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin akreditasyon alınması için çalışmalarına devam etmektedir. ”



Şekil 6: Belediye Akademisi Yerleşkesi mimari tasarımı

**Uluslararası ilişkiler** hizmetleri kapsamında TBB, yurt içinde ve yurt dışında belediyeleri temsil etmek, yerel yönetimler konusundaki uluslararası gündemi takip etmek, yönlendirmek, dünyadaki iyi uygulamalara yönelik bilgi ve deneyim paylaşımını sağlamak, doğal veya toplumsal olaylardan etkilenen belediyelere destek olmak ve dayanışmayı teşvik etmek amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir.



Şekil 7: TBB Yerel Diplomasi Çalıştayı

TBB, yerel yönetimler alanındaki önemli uluslararası kuruluşların tamamında ülkemizi ve belediyelerimizi temsil etmektedir. TBB'nin yurt dışı ilişkileri hem Türkiye'deki yerel yönetim sisteminin Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği başta olmak üzere uluslararası düzeyde tanıtılmasına hem de farklı ülkelerdeki iyi uygulamaların ve uluslararası standartların ülkemize aktarılmasına katkı sağlamaktadır.

TBB'nin üyesi olduğu ve/veya sekretarya görevini yürüttüğü uluslararası kuruluşlar şunlardır:

- Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG)
- UCLG Orta Doğu ve Batı Asya Teşkilatı (MEWA)
- Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR)

“TBB, yerel yönetimler alanındaki önemli uluslararası kuruluşların tamamında ülkemizi ve belediyelerimizi temsil etmektedir.”

- Dünya Su Konseyi (WWC)
- Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (AK YBYK)
- Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (CoR) Türkiye Çalışma Grubu
- Avrupa Hareketlilik Haftası

Bununla birlikte, diğer ülkelerdeki eşdeğer kuruluşlar ve yerel yönetimler ile ortak projeler yaparak belediyelerimizin çalışmalarını destekleyici projeler ve programlar da geliştirilmektedir.

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde de belediyelerin yanında olan TBB, yerel yönetimlerle ilgili AB müktesebatının uygulanmasına rehberlik etmekte ve AB fonlarından etkin biçimde yararlanılması amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

“ TBB, yerel yönetimlerle ilgili AB müktesebatının uygulanmasına rehberlik etmekte ve AB fonlarından etkin biçimde yararlanılması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. ”

### 4.3 TBB'nin şehir eşleştirme alanındaki çalışmaları

Tüzüğünde de açıkça belirtildiği üzere TBB, Türkiye'deki belediyelerin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74'üncü maddesi uyarınca yurt dışındaki belediyelerle yürüteceği ortak projelere ve kardeş şehir ilişkilerine aşağıdaki esasları dikkate alarak destek olmaktadır:

1. İş birliklerinin kardeş şehir ilişkileri konulu ve proje odaklı biçimde geliştirilmesi.
2. Karşılıklı gönüllülük esasına dayanması ve sorumlulukların paylaşılması.
3. Şehirlerin nüfus ve sosyoekonomik bakımdan birbirlerine denk olması.
4. Şehrin tüm paydaşlarının kardeşlik sürecine dâhil edilmesi (sivil toplum kuruluşları, okullar ve üniversiteler, ticaret ve sanayi odaları vb.).
5. Kamu kurumlarının ve ulusal kuruluşların sürece dâhil edilmesi.
6. Bütçe ayrılması.
7. İrtibat kişilerinin belirlenmesi.
8. Kültürel mirasın, ortak mimarinin, kent kimliğinin ve mimari özgünlüğün korunması.
9. İzleme ve değerlendirme yapılması.

TBB ayrıca, diğer ülkelerdeki benzer kuruluşlar ile ortak projeler geliştirilmesi yoluyla yerel yönetimler arasında deneyim paylaşımını teşvik ederek, belediyelerin karşılaştıkları ortak sorunlara farklı çözümler üretmelerine, hizmet alanları ile ilgili deneyim paylaşımı yaparak iyi uygulama örneklerinin çoğalmasına ve yerel yönetimler arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarının güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu kitapçığın hazırlandığı dönem itibarıyla TBB; Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Filistin, İsveç, Karadağ, Kolombiya, Kosova, Lübnan, Makedonya, Moldova, Somali ve Şili başta olmak üzere birçok ülkedeki yerel yönetimlerle işbirliği projeleri yürütmektedir.

### 4.3.1 Yurt dışı şehir eşleştirme örnekleri

#### Türk-İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı – Belediye Ortaklık Ağları Projeleri

TBB ile İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliğinin (SALAR) işbirliğinde yürütülen “Belediye Ortaklık Ağları Projesi (TUSENET)” ve “Belediye Ortaklık Ağları II Projesi (TUSELOG), eşleştirme alanında yapılan önemli çalışmalardandır.

##### ***TUSENET: Belediye Ortaklık Ağları Projesi***

Ana hedefleri Türkiye’deki yerel yönetim reformunun desteklenmesi, TBB’nin kapasitesinin geliştirilmesi ve belediyeler arası işbirlikleri oluşturarak hizmet kapasitelerinin güçlendirilmesi olan TUSENET Projesi 2006-2011 yılları arasında uygulanmıştır. Türkiye’den 23 belediye ve İsveç’ten 6 belediye arasında belediye ortaklık ağları oluşturulmuştur. Katılımcı yöntemle geliştirilen belediye ortaklıklarında belediyeler bir araya gelerek mevcut durum analizi yapmış ve projeler şekillendirmiştir.

“ TBB, diğer ülkelerdeki benzer kuruluşlar ile ortak projeler geliştirilmesi yoluyla yerel yönetimler arasında deneyim paylaşımını teşvik etmektedir. ”

TUSENET Projesi'nde işbirliği yapılan konular, eşleşen belediyeler ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2: TUSENET ortaklıkları

Ortaklık Konuları	Eşleşen Belediyeler		Proje Çıktıları
Çevre koruma, teknik alt-yapı, su, atık su ve katı atık yönetimi	İstanbul Büyükçekmece Zeytinburnu Adalar	Stockholm Nacka İsveç	Katı Atık Yönetimi Planlama Kılavuzu
Vergiler, ücretler, bütçeleme, mali takip ve gözetim, liderlik geliştirme	Tepebaşı Altındağ Nilüfer Osmangazi Yıldırım	Umeå İsveç	İnsan Kaynakları Yönetim Rehberi
Sürdürülebilir turizm	Manisa Karşıyaka Bornova	Kalmar İsveç	Turizm Rehberleri ve Sürdürülebilir Turizm Planı
Sürdürülebilir sosyal, ekonomik ve çevresel kalkınma	Antalya Muğla Tarsus	Malmö İsveç	Enerji El Kitabı
Kent planlama, arazi kullanımı, risk yönetimi	Gaziantep Osmaniye Şırnak Midyat	Karlstad İsveç	Kent Planlama Rehberi
Yerel ekonomik kalkınma ve istihdam	Samsun Ordu Amasya Giresun	Kalmar İsveç	İşbirliği Uygulama Rehberi, Karadeniz Turizm Ağı 1-2

Belediyelerimiz, TUSENET Projesi kapsamında uyguladıkları pilot projelerle hem kendi aralarında hem de İsveç belediyeleri ile deneyim paylaşımında bulunmuşlar, bir yandan kapasitelerini geliştirirken diğer yandan iki ülke yerel yönetimleri arasında kalıcı dostluk ve güven ortamının oluşumuna katkı sağlamışlardır. Projede Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinden, farklı ölçeklerdeki belediyeler bir araya gelerek birlikte çalışma kültürünü de geliştirmişlerdir. Pilot projelerin katılımcı bir yöntemle hazırlanması, projelerin başarılı bir şekilde sonuçlandırılmasına büyük katkı sağlamıştır.



Şekil 8: TUSELOG projesinden bir fotoğraf

### ***TUSELOG: Belediye Ortaklık Ağları II Projesi***

TUSENET Projesi'nin tamamlanmasının ardından başlayan TUSELOG Projesi, 2012-2016 yılları arasında uygulanmıştır. Ana hedefi aynı olan projede beş farklı bileşen üzerinden çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu bileşenlerden ilk üçü, bir hizmet sağlayıcı olarak TBB'nin kurumsal gelişimi, lobicilik faaliyetleri ve AB'ye uyum sürecindeki rolüne odaklanmış, diğer iki bileşen ise ağırlıklı olarak İsveç'teki ve Türkiye'deki yerel yönetimler arasında işbirlikleri kurulması ve eğitim programları uygulanması aracılığıyla belli başlı hizmetlerin geliştirilmesine yoğunlaşmıştır. Belediyeler arasında oluşturulan beş farklı ortaklık ağında faaliyetler yürütülmüş, ortaya çıkan sonuçlar TBB tarafından yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

TUSELOG Projesi'nde işbirliği yapılan konular, eşleşen belediyeler ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

TUSELOG Projesi'nde işbirliği yapılan konular, eşleşen belediyeler ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3: TUSELOG ortaklıkları

Ortaklık Konuları	Eşleşen Belediyeler	Proje Çıktıları	
Belediye hizmetlerinde kalite ve verimlilik	Manisa Çorum Şişli Tarsus	Huddinge İsveç	Sosyal hizmetler ve çevre ile ilgili 32 gösterge seti üretilmiştir.
Sürdürülebilir ekolojik kent planlama	Gaziantep Hatay Muğla Nilüfer	Karlstad İsveç	“Sürdürülebilir Ekolojik Kentsel Gelişime Yönelik Yaklaşım” adlı rehber belediyelerimizce hazırlanmış ve TBB tarafından basılmıştır.
Toplumsal cinsiyet eşitliği	Ordu Giresun Osmangazi	Kalmar İsveç	CEMR Şartı belediyelerce imzalanmıştır, eylem planları oluşturulmuştur. Bu alanda yapılan çalışmaların ardından TBB Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu oluşturulmuştur.
Atık yönetimi	Burdur Malatya Erzincan Karaman	Linköping İsveç	Geri dönüşüm konteynerleri yerleştirilmiştir.
Enerji	Zeytinburnu Büyükçekmece Bornova Karşıyaka	Umeå İsveç	Enerji verimliliği konusunda “Yerelde Enerji” adlı çevrim içi eğitim modülü <a href="http://www.yereldeenerji.com">www.yereldeenerji.com</a> adresinden yayına başlamıştır.

Her iki projede de belediyeler somut projeler geliştirip uygulamışlardır. Projelerin tamamlanmasının ardından TBB'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu ve Katılımcılık Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

## Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi

AB ve Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesi Projesi çatısı altında, Kentler ve Belediyeler Hibe Programı kapsamında yürütülen “Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi”, İspanya Belediyeler ve İller Federasyonu (FEMP) iş birliğinde TBB tarafından yürütülmüştür. 2008 Temmuz ayında başlayan proje, 17 aylık uygulama süresini müteakip tamamlanmıştır. Türkiye ve AB’ye üye ülkeler ile aday ülke belediyeleri arasında diyalogun artırılması ve uzun vadeli sürdürülebilir iş birliklerinin kurulması genel hedefi çerçevesinde yürütülen proje, iki amaca yönelik gerçekleştirilmiştir:

1. Türkiye ve İspanya’dan küçük ve orta ölçekli 10 belediye arasında yerel ekonomik ve sosyal kalkınma planlarının oluşturulmasında sürdürülebilir iş birlikleri ve kardeş şehir ilişkilerinin kurulması.
2. TBB ile FEMP arasında sürdürülebilir bir iş birliği oluşturarak, kardeş şehir ilişkilerinin ve yerel yönetimlere yönelik ortak projelerin yaygınlaşmasının sağlanması ve TBB’nin bu alandaki çalışmalarının daha etkin hale getirilmesi.

Tablo 4: Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında kurulan ortaklıklar

Türkiye’deki belediyeler	İspanya’daki belediyeler
Amasra Beypazarı Birecik Buldan Erdemli İslâhiye Kavak Selçuk Tatvan Zeytinli	Rute Viladecans Algeciras Villafranca de los Barros Cartaya Hinojosa del Duque Santa Coloma de Gramenet La Línea Montoro

Proje faaliyetlerinin planlanması amacıyla Türkiye'deki pilot belediyelerde mevcut durum ve sorun-ihtiyaç analizleri yapılmış ve iş birliği alanları tespit edilmiştir. Bu sürece sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, eğitim kuruluşları temsilcileri vb. kent paydaşlarının da katılımı sağlanmıştır. Ardından, Türkiye ve İspanya'dan belediyelerin katılımıyla yapılan toplantıda belediyelerin ortaklaşa belirledikleri konularda eşleştirmeler yapılmıştır.

Eşleştirmelerin ardından belediyelerin kardeş şehir çalışmaları ile ilgili deneyim paylaşımı yapmaları amacıyla karşılıklı ziyaretlerde bulunulmuş, sürdürülebilir kardeş şehir ilişkileri ve uluslararası belediye işbirlikleri konularında eğitimler düzenlenmiş, belediyelerin katkıları ile "Belediyeler için Uluslararası İşbirlikleri ve Kardeş Şehir" isimli bir rehber hazırlanmış, proje sonuçlarının paylaşılması ve belediyelerin kardeş şehir ilişkilerinin teşvik edilmesi amacıyla "Uluslararası Kardeş Şehir Konferansı" (26-28 Ekim 2009) düzenlenmiştir.

## Türkiye ile Hollanda Belediyeleri Arasında Kurulan Ortaklıklar

TBB'nin ilk önemli projeleri arasında bulunan bu proje kapsamında belediyelerin yurt dışı kardeş şehirlerine ilişkin bir veri tabanı ve belediyeler arasında eşleştirmelere olanak veren bir İnternet sitesi oluşturulmuş, ayrıca kardeş şehir ilişkilerinin ana unsurlarını tanımlayan ve uluslararası iş birliklerinde belediyelere yol gösteren bir kardeş şehir rehberi hazırlanmıştır.

Tablo 5: Türkiye ile Hollanda belediyeleri arasında kurulan ortaklıklar

Türkiye'deki belediyeler	Hollanda'daki belediyeler
Lüleburgaz Edirne Bergama Denizli Kocaeli Emirdağ İstanbul Gaziantep	Deventer Alkmaar Almelo Amsterdam Haarlem Rotterdam Nijmegen

## Yerel Yönetim Reformunun Devamına Destek Projesi (LAR II)

AB tarafından finanse edilen ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından yürütülen “Türkiye’de Yerel Yönetim Reformunun Devamına Destek (LAR II)” projesinin ana yararlanıcıları İçişleri Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliği olmuştur. Proje; ülkemizde 2003-2005 döneminde yürürlüğe giren yeni yerel yönetim mevzuatının etkin bir biçimde uygulanması ile etkili, saydam ve katılımcı yerel yönetimin sağlanması genel hedefiyle İçişleri Bakanlığı Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü’nün, Türkiye Belediyeler Birliğinin, bölgesel belediye birliklerinin ve yerel yönetimlerin idari yapılarını ve aralarındaki iş birliğini geliştirmeyi ve güçlendirmeyi amaçlamıştır. Eylül 2009 tarihinde başlayan proje Kasım 2011’de sona ermiştir. Beş bileşenden oluşan projenin “Yerel Yönetim Birliklerinde Kapasite Geliştirme” ve “Belediyelerin Yurt İçi ve Yurt Dışı İşbirliklerinin Geliştirilmesi” başlıklı iki bileşeni doğrudan TBB tarafından yürütülmüştür:

1. Projenin, “Yerel Yönetim Birliklerinde Kapasite Geliştirme” başlıklı bileşeni çerçevesinde TBB’nin iletişim stratejisi ve eylem planı oluşturulmuştur. Türkiye Belediyeler Birliği eğitim müfredatına, yeni bir alan olarak “iletişim ve lobicilik” konusu kazandırılmıştır. Eğitim programı, içeriği ve ders notları geliştirilmiştir. “Yerel Yönetimlerde İletişim” ve “TBB İletişim” kitapları hazırlanmıştır.
2. İlgili ikinci bileşen çerçevesinde de Türkiye’deki belediyeler ile Avrupa’daki belediyeler arasındaki ve Türkiye’deki belediyelerin kendi aralarındaki kardeş şehir ilişkilerinin geliştirilmesi amacı ile TBB için bir Belediye İşbirlikleri Stratejisi oluşturulmuştur.

Türkiye’den belirlenen 10 pilot belediye ile Avrupa’dan 13 belediyenin katılımıyla “AB’deki ve Türkiye’deki Belediyeler Arasında Kardeş Şehirler Projesi Tanışma Toplantısı” düzenlenmiştir. Program süresince belediyeler kendi şehirleri ve işbirliği yapmak istedikleri öncelikli alanlarla ilgili bilgi paylaşımında bulunmuşlardır. Çevre koruma ve enerji verimliliği, turizm ve kültür, belediye hizmetleri (sosyal hizmetler, toplu taşıma, kent planlama, afet yönetimi, itfaiye, göçmen sorunları vb.), yerel ekonomik kalkınma ve kent kararlarına vatandaş katılımı konularında grup çalışmaları yapmışlardır. Türkiye’den 10 belediye ile AB’ye üye altı ülkeden (Belçika, Büyük Britanya, İsveç, İtalya, Letonya ve Litvanya) 9 belediye arasında kardeş şehir iş birlikleri konusunda ortaklıklar oluşturulmuş ve projeler yürütülmüştür.

Tablo 6: LAR II projesi kapsamında kurulan ortaklıklar

Türkiye'deki belediyeler	AB'deki belediyeler
Ereğli, Zonguldak Uşak Kırşehir Kahta Düzce Nevşehir Zonguldak Gölbaşı Patnos Mustafakemalpaşa	Biržai, Litvanya East Riding of Yorkshire, Büyük Britanya HARRYDA, İsveç Rēzekne, Letonya Charleroi, Belçika Monfalcone, İtalya Brindisi, İtalya Santa Maria Capua Vetere, İtalya Sciacc, İtalya

## Valiliklerde AB İşleri için Kapasite Oluşturulması için Teknik Destek Projesi (VABpro)

Valiliklerde AB İşleri için Kapasite Oluşturulması Projesi (VABpro), AB'ye katılım sürecinde gerçekleştirilen projelerin tam olarak hayata geçirilmesi, takibinin sağlanması, ve halk nezdinde AB'ye üyelik sürecimizin daha sağlıklı anlaşılabilmesi amacıyla uygulanmıştır. Avrupa Birliği Başkanlığı (önceki adıyla Avrupa Birliği Bakanlığı) tarafından 2012-2014 yılları arasında yürütülmüş olan VABpro projesi, 20 pilot ilde yerel düzeyinde yürütülen projeleri tamamlayıcı nitelikte çalışmalar içermiştir ve bu bağlamda, valiliklerin AB ile ilgili birimlerinde görevli yetkililere yönelik kapasite geliştirme çalışmaları ile uluslararası çalışma gezileri ve bölgesel çalıştaylar yapılmış, ayrıca AB'ye ilişkin konularda yerel düzeydeki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik bir strateji belgesi hazırlanmıştır.

VABpro projesinin pilot illeri arasında Adıyaman, Aksaray, Amasya, Antalya, Bartın, Denizli, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Isparta, İstanbul, Karaman, Kahramanmaraş, Manisa, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, ve Yalova yer almıştır. Proje kapsamında yürütülen şehir eşleştirme çalışmaları kapsamında Türkiye'deki 20 pilot il, Avrupa'dan 33 şehir ile bir araya getirilmiştir.

### 4.3.2 Yurt içi şehir eşleştirme örnekleri

Belediyeler arası yurt içi iş birlikleri stratejisi çerçevesinde TBB, belediyelerin kendi aralarında geliştirdikleri iş birlikleri üzerine çalışmalar gerçekleştirmiştir. Türkiye’de bu konu hakkında ihtiyaç duyulan mevzuat ve mali teşvik düzenlemelerini içeren bir rapor yayımlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Konseyinin bir yayını olan Belediyeler Arası İş Birlikleri Rehberi, Türkiye’nin yasal ve mali koşulları da dâhil edilerek Türkçeye uyarlanmıştır.

Belediyeler arası yurt içi iş birlikleri konusunda TBB ile bölgesel belediye birliklerindeki kapasitenin geliştirilmesi amacıyla, 2010 yılında iki aşamalı olarak uygulanan eğitimcilerin eğitimi programının ardından, Doğu-Batı Trakya Belediyeler Birliği, Çukurova Belediyeler Birliği, Ege Belediyeler Birliği, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği ve Doğu Anadolu Belediyeler Birliği iş birliği ile çeşitli tarihlerde ve çeşitli illerde yurt içi iş birliklerinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi amacıyla konferans ve çalıştaylar gerçekleştirilmiş ve bu alana eğitimciler kazandırılmıştır.

Özellikle 14 yeni büyükşehir belediyesi kurulmasına ilişkin 6360 sayılı Kanun’un 2012 yılında yayımlanmasının ardından, değişen belediye hizmetlerinde deneyim paylaşımının sağlanması amacıyla eski ve yeni büyükşehir belediyeleri bir araya gelerek karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapmıştır.

“ TBB, belediyeler arası yurt içi iş birlikleri stratejisi çerçevesinde belediyelerin kendi aralarında geliştirdikleri iş birlikleri üzerine çalışmalar gerçekleştirmiştir. ”

# 5. AVRUPA BELEDİYELER ve BÖLGELER KONSEYİ (CEMR) HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Avrupa'daki belediyeleri ve bölgeleri temsil eden başlıca kuruluş olan Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR), şehir eşleştirme alanında önemli çalışmalar yürüten ve bu alanda yerel yönetimlere çeşitli destekler veren uluslararası bir kuruluştur. Bu bölümde CEMR'nin yapısı, işleyişi ve öncelikleri hakkında özet bilgiler aktarılmakta, ardından da CEMR'nin özellikle şehir eşleştirme alanında yürüttüğü çalışmalar ele alınmaktadır.

“Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR), Avrupa'daki ulusal yerel yönetim birliklerini bir araya getirerek yerel özerk yönetim, yerindenlik ve vatandaş katılımı ilkelerine bağlı, uyumlu, barışçıl ve demokratik bir Avrupa yaratılmasını hedeflemektedir.”

## 5.1 CEMR'nin yapısı ve işleyişi

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR), Avrupa'daki ulusal yerel yönetim birliklerini bir araya getirerek yerel özerk yönetim, yerindenlik ve vatandaş katılımı ilkelerine bağlı, uyumlu, barışçıl ve demokratik bir Avrupa yaratılması hedefiyle 1951 yılında kurulmuştur.

Yerel yönetim alanında 70 yıla yaklaşan deneyimiyle 42 ülkeden 130.000 yerel yönetimi temsil eden 60 üye birliğe sahip CEMR; il düzeyi, bölge düzeyi ve yerel düzey olmak üzere ulusal yapının altındaki tüm yönetim düzeylerini kapsamaktadır. Merkezi Belçika'nın Brüksel kentinde olan CEMR aynı zamanda Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Dünya Teşkilatı'nın (UCLG) Avrupa Teşkilatı olarak görev yapmaktadır.

CEMR'nin yürütmekte olduğu çalışmalar iki ana başlık altında özetlenebilir:

Belediyeleri ve bölgeleri ilgilendiren tüm alanlarda Avrupa'daki politikalara ve mevzuata etki etmek.

Ulusal birlikleri aracılığıyla belediye ve bölge yönetimleri için bir tartışma ortamı sağlamak.

Şekil 9: CEMR'nin çalışma alanları

CEMR'nin yönetim yapısı iki temel organdan oluşmaktadır. Bunlar, Siyasi Komite ve Yürütme Bürosu olarak tanımlanmıştır.

**Siyasi Komite**, ana karar organı olarak başlıca politika alanlarına ve yeni üye alımlarına karar verir. Bütçeyi ve yıllık programı onaylar. Ülkelerin nüfusuna göre belirlenerek üç yıl için seçilen yaklaşık 170 üyesi bulunmaktadır. Siyasi Komite'nin yılda en az bir kere toplanması gerekmektedir ve genellikle yılda iki kere toplanır. Ülkemiz, Siyasi Komite'de TBB tarafından 8 asil ve 8 yedek üye ile temsil edilmektedir.

**Yürütme Bürosu**, alt karar organı olarak CEMR'nin Başkanı, Eş Başkanlar, İcra Kurulu Başkanları, Başkan Yardımcıları ve Genel Sekreter'den oluşmaktadır. Yürütme Bürosu'nun görevi Siyasi Komite'nin aldığı kararları uygulamak ve CEMR'nin çalışmalarını yürütmektir. Başkan, Eş Başkanlar, İcra Kurulu Başkanları ve Başkan Yardımcıları üç yıllık bir süre için Siyasi Komite tarafından seçilirler. Genel Sekreter ise yine Siyasi Komite tarafından altı yıllık bir süre için seçilir.

Bu iki temel organla birlikte görev yapan danışma organı olarak ayrıca bir Mali Yönetim Kurulu da bulunmaktadır. Mali Yönetim Kurulu CEMR'nin yönetimini düzenli olarak izler, bütçe ve hesapları hazırlar, gerektiğinde dış denetim talep eder ve Yürütme Bürosu'na önerilerde bulunur.

## 5.2 CEMR'nin öncelikleri

CEMR aşağıda sıralanan beş alanı temel politika öncelikleri olarak belirlemiştir:

- Yönetişim, demokrasi ve vatandaşlık
- Ekonomik, sosyal ve mekânsal uyum
- Uluslararası katılım ve iş birliği
- Çevre, iklim ve enerji
- Yerel ve bölgesel kamu hizmetleri

“ Siyasi Komite ve Yürütme Bürosu CEMR'nin iki temel organdan oluşan yönetim yapılarıdır. ”

Her bir öncelikli politika başlığı altında çeşitli alt başlıklarda çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

Yönetişim, demokrasi ve vatandaşlık	Ekonomik, sosyal ve mekânsal uyum	Uluslararası katılım ve iş birliği	Çevre, iklim ve enerji	Yerel ve bölgesel kamu hizmetleri
<ul style="list-style-type: none"><li>Yönetişim ve vatandaşlık</li><li>Yerel ve bölgesel düzeyde seçilmiş genç temsilciler</li><li>Şehir eşleştirme</li><li>Yerel düzeyde kadın ve erkek eşitliği</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Uyum politikası</li><li>Çeşitlilik ve bütünleşme</li><li>Proje: Sürdürülebilir Kentler Başvuru Çerçevesi</li><li>Proje: Uyum Politikası Hakkında Yerel ve Bölgesel Diyaloglar</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>UCLG ve Küresel Çalışma Kolu</li><li>PLATFORMA Projesi: Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlerin kalkınma platformu</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Hareketlilik</li><li>İklim ve enerjide dönüşüm</li><li>Atık yönetimi ve dögüsel ekonomi</li><li>Proje: Belediye Başkanları Antlaşması</li><li>Proje: Belediye Başkanları Antlaşması Sahra Altı Afrika Ofisi</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Dijitalleşme</li><li>İşveren olarak yerel ve bölgesel yönetimler</li><li>Hizmet sağlayıcı olarak yerel ve bölgesel yönetimler</li></ul>

Şekil 10: CEMR'nin temel politika öncelikleri

2018 Çalışma Programı, CEMR'nin politika öncelikleri hakkında ayrıntılı bilgiler sunmadan önce birtakım ortak değerlerin ve ilkelerin altını çizmektedir. Bu değerler ve ilkeler şöyle özetlenebilir:

- Ortak değerler**
  - Demokrasi
  - İnsan hakları
  - Eşitlik
- Hukukun üstünlüğüne saygı**
  - Yerindenlik
  - Orantılılık
  - Demokratik sivil katılım

CEMR'nin 2019 yılı politika öncelikleri, Birleşmiş Milletler tarafından benimsenen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) ile uyumlu olacak biçimde aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

- SKH 16:** Her düzeyde etkin, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturabilmek amacıyla Avrupa Yönetişim Sistemi içinde yerel ve bölgesel yönetimlerin teşvik edilmesi.
- SKH 17:** Yerel ve bölgesel yönetimlerin dünya ile bağlı hale getirilmesi: Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklık olanaklarının güçlendirilmesi.
- SKH 5:** Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve tüm kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi.
- SKH 9, SKH 10, ve SKH 11:** Ülke içi ve ülkeler arası eşitsizliklerin azaltılması, kentlerin ve belediyelerin kapsayıcı, güvenli, dirençli ve sürdürülebilir kılınması; dirençli altyapılar inşa edilmesi, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin teşvik edilmesi ve yeniliğin desteklenmesi.
- SKH 4 ve SKH 8:** Nitelikli eğitimin ve hayat boyu öğrenmenin sağlanması, uzun erimli, kapsayıcı ve sürdürülebilir büyümenin teşvik edilmesi, tam ve verimli istihdam ve herkes için saygın iş ortamı sağlanması.
- SKH 6, SKH 7, SKH 12, ve SKH 13:** İklim değişikliği ve bunun etkileri ile mücadele için acil harekete geçilmesi; herkesin sürdürülebilir ve çağdaş enerjiye erişiminin sağlanması; sürdürülebilir tüketim ve üretim kalıpları oluşturulması; herkesin suya ve sıhhi temizliğe erişiminin sağlanması ve bu hizmetlerin sürdürülebilir biçimde yönetilmesi.

Bu politika önceliklerinin yanında CEMR her sene ayrıca Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlerin çatı kuruluşu olarak üyeleri arasındaki bağların nasıl güçlendirilebileceği, üyelerinin nasıl desteklenebileceği, AB politikalarında nasıl daha güçlü bir konum alınabileceği gibi kendi yapısı ve işleyişine yönelik öncelikler de belirlemektedir.

### 5.3 CEMR'nin şehir eşleştirme alanındaki çalışmaları

Şehir eşleştirme konusu, CEMR'nin temel politika önceliklerinden Yönetişim, Demokrasi ve Vatandaşlık başlığı altında yerini bulmaktadır. Farklı ülkelerden ve farklı kültürlerden vatandaşların bir araya getirilmesi için yerel ve bölgesel yönetimler arasında bağlar kurulması, Avrupa bütünleşmesinin temel taşlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

## Sürdürülebilir Kalkınma İçin KÜRESEL HEDEFLER



Şekil 11: Birleşmiş Milletler

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

Günümüzdeki küresel sorunları ele almak için de bir araç olarak görülen şehir eşleştirmenin güncel konularla alakalı biçimde gelişmesi için bu alana özel çalışmalar yürüten CEMR, şehir eşleştirmeye özel bir **odak grup** oluşturmuştur. Bu odak grup, CEMR'ye üye birliklerin şehir eşleştirmeden sorumlu yetkililerini ve konuyla ilgili uzmanları bir araya getirmektedir. Odak grubun hedefleri şöyle sıralanmaktadır:

- Avrupa vatandaşları arasında barışçıl ilişkilerin güvence altına alınması ve Avrupalıların yerel düzeye etkin katılımlarının sağlanması.
- Avrupa vatandaşlarının birbirlerine yönelik anlayışlarının ve dostluklarının güçlendirilmesi.
- Avrupa belediyeleri arasında şehir eşleştirme çalışmalarının teşvik edilmesi ve kolaylaştırılması için sanal bir ortam oluşturulması. (Şehir Eşleştirme İnternet Sitesi: [www.twinning.org](http://www.twinning.org))
- Belediyeler arasında teknik iş birliğinin ve iyi uygulamaların paylaşımının teşvik edilmesi.
- İyi yönetişimin desteklenmesi ve Avrupa'nın bütünleşme sürecinde yerel ve bölgesel yönetimlerin rolünün güçlendirilmesi.

“CEMR, günümüzdeki küresel sorunları ele almak için de bir araç olarak görülen şehir eşleştirmenin güncel konularla alakalı biçimde gelişmesi için özel çalışmalar yürütmektedir.”

CEMR tarafından yürütülen şehir eşleştirme çalışmalarının en önemlilerinden biri, şehir eşleştirme konusuna özel olarak hazırlanmış olan Şehir Eşleştirme İnternet Sitesi'dir. 24 dilde görüntülenebilen bu İnternet sitesi öncelikle şehir eşleştirmenin tarihçesi, mevcut durumu ve geleceği hakkında ayrıntılı bilgiler sunmaktadır. Bununla birlikte, şehir eşleştirme konusundaki girişimler için nasıl destek alınabileceğine, nasıl ortak bulunabileceğine ve mali desteğe nasıl erişilebileceğine yönelik çeşitli bilgiler de sitede yer almaktadır. Ayrıca, CEMR'ye üye ülkelerde ortak arayan kurumların görüntülenebileceği ve bilgi girişi yapabileceği bir arama bölümü de bulunmaktadır.

CEMR'nin şehir eşleştirme alanındaki en etkili çalışmalarından biri ise Avrupa Birliği'nin kaynak sağladığı şehir eşleştirme programlarına görüş ve öneriler sağlamasıdır. Bu anlamda CEMR, AB'nin şehir eşleştirme için belirleyeceği önceliklerin ve tahsis edeceği kaynağın şekillenmesinde büyük rol oynamaktadır.

CEMR, şehir eşleştirme çalışmalarına dikkat çekmek, konuyla ilgili bilgi ve deneyim paylaşımını sağlamak ve yerel yönetimler arasında bir şehir eşleştirme ağı oluşturmak amacıyla çeşitli etkinlikler de düzenlemekte ve bu tür etkinliklere destek vermektedir. Söz konusu etkinliklerden biri de 2017 yılında, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından İstanbul'da düzenlenen Uluslararası Şehir Eşleştirme Konferansı'dır.

Tüm bu çalışmalarla birlikte CEMR şehir eşleştirme konusunda araştırmalar ve yayınlar da yapmakta ve üyelerini şehir eşleştirme fonları ve etkinlikleri hakkında bilgilendirmektedir.



# 6. ŞEHİR EŞLEŞTİRME ALANINDA TÜRKİYE'DEKİ YASAL ÇERÇEVE

Şehir eşleştirme çalışmalarının yasal çerçevesi, ülkemizde kapsamlı düzenlemelerle tanımlanmıştır ve bu düzenlemeler doğrultusunda konunun çeşitli boyutlarıyla ilgili farklı kurumlar süreç içerisinde yer almaktadır. Bu bölümde şehir eşleştirmeye ilgili düzenlemeler, ilgili kurumlar ve şehir eşleştirme sürecinin işleyişi hakkındaki temel bilgiler özetlenmektedir.

## 6.1 İlgili düzenlemeler

“ 1992 yılında Türkiye tarafından onaylanan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, şehir eşleştirmeye ilişkin uluslararası düzeydeki temel düzenlemedir ve şehir eşleştirmenin altyapısını oluşturmaktadır. ”

Türkiye'nin 1992 yılında onayladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, şehir eşleştirmeye ilişkin uluslararası düzeydeki temel düzenlemedir ve şehir eşleştirmenin altyapısını aşağıdaki bağlamda oluşturmaktadır:

### Madde 10

#### Yerel Makamların Birlik Kurma ve Birliklere Katılma Hakkı

3 – Yerel makamlar, kanunla muhtemelen öngörülen şartlar dâhilinde, başka devletlerin yerel makamlarıyla işbirliği yapabilirler.

Şehir eşleştirme alanında Türkiye'deki başlıca düzenlemeler ise yerel yönetimlere ilişkin temel kanunlar arasında olan 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile yapılmıştır. Bu kanunların “Yurt dışı ilişkileri” başlıklı maddeleri, şehir eşleştirmenin yasal dayanağını oluşturan aşağıdaki ifadeleri içermektedir:

#### 5393 sayılı Belediye Kanunu

**Madde 74-** Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izninin alınması zorunludur.

### 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu

**Madde 62-** İl özel idaresi, il genel meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

İl özel idaresi, bu teşekkül ve organizasyonlarla ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur.

Bu iki temel yasa maddesi uyarınca şehir eşleştirme konusunda karar alma yetkisi yine aynı kanunlar yoluyla belediye meclisi ve il genel meclisine verilmiş bulunmaktadır. Meclislerin ilgili görev ve yetkileri, 5393 ve 5302 sayılı Kanunların aşağıdaki maddelerinde açıklanmıştır:

### 5393 sayılı Belediye Kanunu

#### *Meclisin görev ve yetkileri*

**Madde 18-** Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

(...)

p) Yurt içindeki ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

(...)

“ Şehir eşleştirme konusunda karar alma yetkisi 5393 ve 5302 sayılı kanunlar yoluyla belediye meclisi ve il genel meclisine verilmiştir. ”

## 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu

### *İl genel meclisinin görev ve yetkileri*

**Madde 10-** İl genel meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

(...)

m) Yurt içindeki ve yurt dışındaki mahallî idareler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına karar vermek.

(...)

Yurt dışı ilişkilerin ülkenin dış politikasına uygun yürütülmesi esas olduğundan, şehir eşleştirme alanındaki diğer bir temel düzenleme, 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun'dur. Bu Kanun'un 1'inci maddesinin 6'ncı paragrafı, yerel yönetimlerin uluslararası ilişkilerini şöyle düzenlemektedir:

“ Yurt dışı ilişkilerin ülkenin dış politikasına uygun yürütülmesi esas olduğundan, şehir eşleştirme alanındaki diğer bir temel düzenleme, 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun'dur.

”

Milletlerarası temas, müzakere, akit yetkisi

**Madde 1-** 6. Genel ve katma bütçeli bakanlık, daire ve kuruluşların, mahallî idarelerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, özel kanunla kurulmuş olan bankaların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve kamu yararına çalışan derneklerden özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış olanların, yabancı Devlet büyükelçilik, elçilik, başkonsolosluk, konsolosluk, fahri başkonsolosluk ve fahri konsoloslukları ve sair misyonları ile ve milletlerarası kurullar temsilcilikleri ve misyonları ile ve bunlara bağlı müşavirlik, ataşelik, büro ve sair mercilerle temasları, milletlerarası hukuk kurallarına ve usullerine uygun olarak yapılır. Bu temaslardan Dışişleri Bakanlığına bilgi verilir.

Yerel yönetimlere şehir eşleştirme faaliyetleri için izin verilmesine ilişkin 7.4.2005 tarihli 2005/36 sayılı Genelge, resmî yazışma yoluyla alınması gereken bu **izin için gerekli belgeleri** şöyle sıralamaktadır:

- İlgili meclis kararı.
- Kardeş kent ilişkisi kurulacak olan kent hakkında bilgi.
- Hangi alanda kardeş kent ilişkisi yürütüleceği.
- Kardeş kent ilişkisinden beklenen faydaların neler olduğu.
- İmzalanacak kardeş kent protokolünün bir örneği.

## 6.2 İlgili kurumlar

Türkiye’de şehir eşleştirme faaliyetleriyle doğrudan ilgili kurumlar ve ilgili oldukları konular aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 7: Türkiye’de şehir eşleştirme ile ilgili kurumlar

İlgili kurum:	İlgili konu:
İçişleri Bakanlığı	Yerel yönetimlere ilişkin düzenlemeler Yurt dışı ilişkilere dair izinler (il özel idareleri ve il özel idareleri ile köylerden oluşan birlikler bakımından)
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Yerel yönetimlere ilişkin düzenlemeler Yurt dışı ilişkilere dair izinler (belediyeler ve belediye birlikleri bakımından)
Dışişleri Bakanlığı	Ulusal dış politika ile uyum
Avrupa Birliği Başkanlığı	Avrupa Birliği tarafından verilen şehir eşleştirme destekleri İyi uygulama örnekleri
Türkiye Belediyeler Birliği	Hukuk, eğitim ve uluslararası ilişkiler alanında destek İyi uygulama örnekleri
Vilayetler Birliği	Hukuk, eğitim ve uluslararası ilişkiler alanında destek İyi uygulama örnekleri
Diğer yerel yönetim birlikleri	İyi uygulama örnekleri

### 6.3 Süreç işleyişi

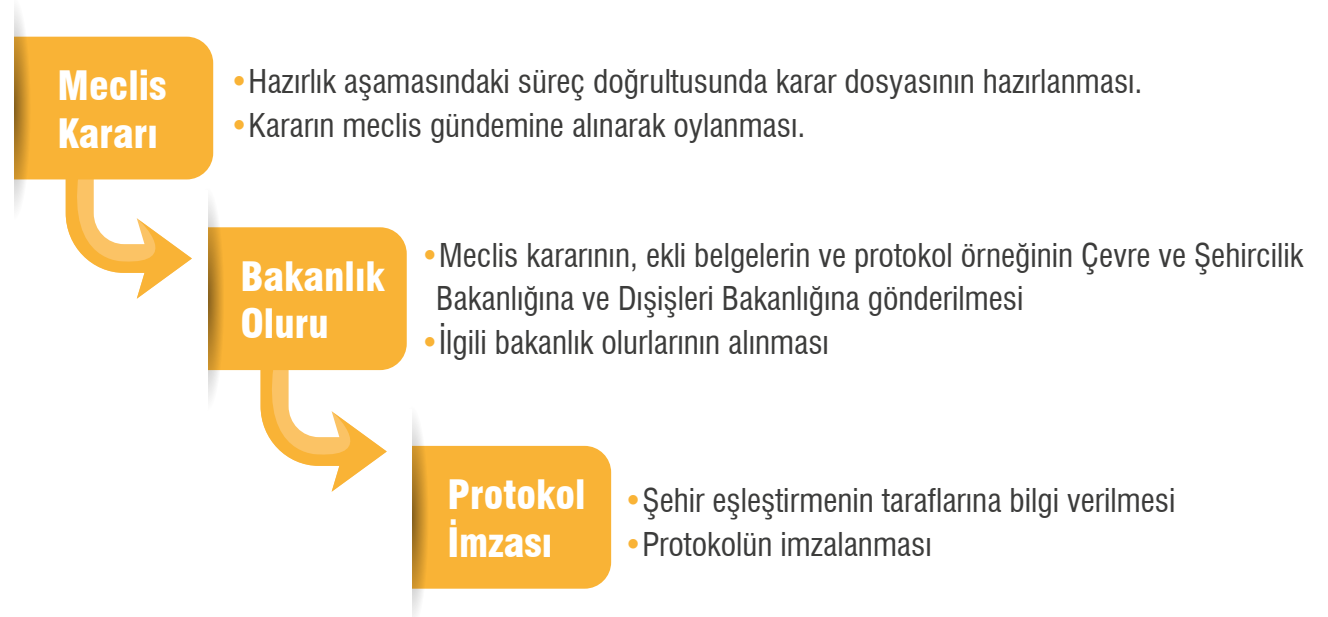
Şehir eşleştirme faaliyetlerinin işleyişi; hazırlık süreci, resmî işlemler ve yürütme süreci olarak üç temel aşamada özetlenebilir.

**Hazırlık sürecinde**, şehir eşleştirmenin taraflarınca karşılıklı tanışma ve bilgi alışverişi odaklı çalışmalar yapılması beklenmektedir. Bu aşamada karşılıklı ziyaretler yapılabilir, ilgili tarafların tabi olduğu düzenlemeler, teşkilat yapıları, çalışma yöntemleri, politika öncelikleri ve hizmet alanları karşılaştırılabilir.

Hazırlık sürecinin devamında başlatılacak **resmî işlemler**, tarafların kendi ülkelerindeki düzenlemeler doğrultusunda ilerleyecektir. Türkiye'deki sürece ilişkin adımlar aşağıdaki şekilde görüleceği biçimde özetlenebilir:

“ Şehir eşleştirme faaliyetlerinin işleyişi; hazırlık süreci, resmî işlemler ve yürütme süreci olarak üç temel aşamada özetlenebilir.

”



Şekil 12: Şehir eşleştirme sürecindeki resmî işlemler

Son aşama olan **yürütme sürecinin** ise taraflarca imzalanan protokol çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlerin uygulanmasına, izlenmesine ve değerlendirilmesine, gereken durumlarda da denetlenmesine yönelik çalışmaları içermesi beklenir.

Yukarıda sıralanan tüm süreçlere başta sivil toplum ve vatandaşlar, kamu kurum ve kuruluşları ve özel sektörden temsilciler olmak üzere ilgili tüm paydaşların uygun yöntemlerle etkin katılımının sağlanması esastır. Şehir eşleştirme çalışmalarının **iyi yönetim ilkeleri** çerçevesinde ilerlemesini sağlayabilmek için tüm süreçlerin saydam ve hesap verebilir biçimde gerçekleştirilmesi ve tüm işlemlerin hukukun üstünlüğü çerçevesinde yürütülmesi şehir eşleştirmenin vazgeçilmezleri arasındadır.

# 7. ŞEHİR EŞLEŞTİRMEDE BAŞARI ŐLĀÜTLERİ

Başarılı Şehir eşleştirme ĀalıŐmaları yaparak bu alanda harcanan zaman, emek ve kaynakla hedeflenen sonuçlara ulaŐılmasını sağlayabilmek iĀin aşağıda belirtilen konulara Özen göstermek Önem taŐıymaktadır:

## Doğru ortağı bulmak

Başarıya ulaŐmada ilk adım, doğru kenti bulmaktır. Her eŐleŐme kendine Őzgü olsa da başarılı Şehir eşleştirme ilişkilerinin birbirine benzeyen özellikleri bulunmaktadır. Bu noktada belediyelerin nüfusları, coğrafi konumları, ekonomik yapıları, tarihsel bağları ve temel sosyal ve Āevresel sorunları arasındaki benzerlik başarıya giden yolda anahtar rol oynamaktadır. Bu aĀıdan Şehir eşleştirme ĀalıŐması yürütülecek belediye ile benzer ya da yakın anlayıŐ ve amaca sahip olunması önemlidir.

“*Vatandaşların etkin katılımının olmadığı bir eşleştirme ĀalıŐması kesinlikle eksik kalacaktır.*”

## Vatandaşları ve sivil toplumu dâhil etmek

Vatandaşların etkin katılımının olmadığı bir eşleştirme ĀalıŐması kesinlikle eksik kalacaktır. Her ne kadar bu süreçlere seçilmişler ve belediye görevlileri öncülük etse de halkın sürece dâhil edilmesi ilişkiyi daha sağlam bir zemine oturtacaktır. Kurulan Şehir eşleştirme iliŐkisinin görünürlüğünün artırılması, halkın sahiplenme duygusunu pekiŐtirecektir. Bu noktada, belediye hizmet binasına asılacak afiŐler, yerel haber bültenleri ve İnternet siteleri iyi bir iŐlev görecektir.

## Ortak hedefleri belirlemek

Şehir eşleştirmeden ne bekliyoruz? Şehir eşleştirme ilişkisi kurarken sorulması gereken ilk soru budur. Hedeflerin ve faaliyet türlerinin her iki yerel yönetim tarafından aĀık olarak belirlenmesi ve bunların daha başlangıĀta bir takvime

bağlanması çok önemlidir. Bu konuya gerekli özen gösterilmemesi durumunda yanlış anlamalar ve algılar yüzünden şehir eşleştirme çalışması başarısızlığa uğrayabilir. Hedeflerin ve faaliyetlerin düzenli aralıklarla değerlendirilmesi iki tarafın da ortak önceliklere sahip olup olmadığının izlenmesi açısından önem taşımaktadır.

## Destek alınabilecek yapıların oluşturulması

Şehir eşleştirme çalışmalarında zaman geçtikte etkinlik ve verimlilik düşebilir. Eşleşen iki kentin küçük de olsa etkin bir takım kurması, şehir eşleştirmenin devamlılığını sağlamakta önemli bir rol oynayabilir. Bu takımlar yeni projeler aracılığıyla ortaklığa canlılık katabilir. Ayrıca, iki taraftan üyelerin katılımıyla kurulacak sürekli bir yönlendirme kurulu veya iki tarafın da üye olduğu bir organizasyon, eşleştirmede itici bir güç görevi görebilir.

## Okullarla ve gençlerle çalışmak

Okulların şehir eşleştirme ilişkilerinde etkin rol oynamasını sağlamanın birçok yolu vardır. Öğrenci değişim programları, bir ortaklıkta önemli işleve sahip olmakla birlikte eşleşen kentlerdeki dillerin öğrenilmesine olan ilgiyi de artırabilir. Bu tür faaliyetler doğası gereği öğrencileri, velileri, öğretmenleri, okul çalışanlarını ve öğrenci kollarını da ilgilendirdiği için kapsayıcıdır.

## Gündemin önemli konularına vurgu yapmak

Eşleştirmenin güncel konularla beslenmesi halkın bilinçlenmesine yardımcı olacaktır. Bu husus özellikle gençler için geçerlidir. Çevresel konulardan dünyanın geleceğine, insan haklarından barışa, sosyal içermeden futbola ya da diğer spor dallarına değin uzanan ve güncel olan her konu, başarı yolunda yardımcı olabilir.

“ Şehir eşleştirmenin taraflarının katılımıyla kurulacak sürekli bir yönlendirme kurulu veya iki tarafın da üye olduğu bir organizasyon, eşleştirmede itici bir güç görevi görebilir. ”

## Sürdürülebilir bir ilişki zeminine sahip olmak

Başarılı bir kardeş şehir ilişkisi hem güncelliğini korumalı hem de yüzeysellikten kaçınmalıdır. Farklı kentler arasında güçlü dostlukların ve gerçek dayanışmanın kurulması zaman gerektirmektedir. Ancak zamana karşı direnebilen ilişkiler önem taşıyabilir. Örneğin; felaket zamanlarında bu tür dayanışmaların sonuçları anında görülmektedir.

## Yeni iş birliği alanları oluşturarak geleceğe bakmak

Eşleştirme bağlantıları, yeni iş birliği tekniklerini geliştirme yolunda uygun bir deneyim paylaşımı ortamı oluşturabilir. Bu deneyim paylaşımında taraflar özel birtakım konulara birlikte eğilerek ayrıntılı çalışmalar yapabilir, ilerleme kaydedilmesine ve çözümler üretilmesine olanak verebilir.

“ Yerel yönetimlerin kurulacak şehir eşleştirme ilişkilerine özel olarak bütçe ayırması, kazanılan ivmenin sürdürülebilirliği açısından önemlidir. ”

## Bütçe yönetimi

Sonuncu, ancak önemli diğer bir konu da şehir eşleştirmenin mali boyutlarıdır. Faaliyetler ne kadar özenli düzenlenirse düzenlensin, uluslararası her çalışmanın bir maliyetinin olacağı açıktır. Bu yüzden yerel yönetimlerin kurulacak şehir eşleştirme ilişkilerine özel olarak bütçe ayırması, kazanılan ivmenin sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

## Başarılı şehir eşleştirme çalışmaları için 12 temel adım

Yukarıda sıralanan ölçütler doğrultusunda başarılı bir şehir eşleştirme çalışması gerçekleştirebilmenin başlıca 12 adımı aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 8: Başarılı şehir eşleştirme çalışmaları için 12 temel adım

Adımlar	Açıklamalar
1. İhtiyaçlarınızı gözden geçiriniz	İlk adım olarak ihtiyaçlarınızı gözden geçiriniz. Güçlü olduğunuz veya geliştirmek istediğiniz alanlar içerisinde, şehir eşleştirme için hangi konuların sizin için öncelik taşıdığını iyi tespit ediniz.
2. Amacınızı özenle belirleyiniz	Ortaklığınızı hangi amaçla kurmak istediğinizi iyi düşününüz. Amacınızı özenle belirlemeniz, ortaklığınızın karşılıklı fayda üretebilen temellere oturtulmasını sağlayarak başarılı bir eşleşmenin yolunu açacaktır.
3. Uygun ortaklar bulunuz.	Başarı şansı yüksek bir şehir eşleştirmenin yolu, uygun ortağın bulunmasından geçer. Hangi amaçla ortak arayışına girdiğiniz ve nasıl bir ortak aradığınız soruları, sizi aradığınız uygun ortaya yönlendirecektir.
4. Ortaklık Sözleşmesi'ne özen gösteriniz.	Ortaklık Sözleşmesi'nde ortaklığın amacını, iş birliği yapılacak alanları, hangi ortak faaliyetlerin yürütüleceğini ve bu faaliyetlerin süresini belirtmeniz, başarılı bir ortaklığın ilk temellerini atmanıza yardımcı olacaktır.
5. Bütçe tahsis ediniz.	Amaçladığınız hedefe ulaşmak için mutlaka bir bütçe tahsis ediniz. Sürecin kesintiye uğramaması için, tahsis edeceğiniz bütçenin gerçekçi ve yeterli olmasına özen gösteriniz.
6. Uygulama planınızı hazırlayınız.	Uygulamanın her aşamasını planlamayı ve sorumluluk üstlenecek kişileri belirlemeyi unutmayınız. Bu şekilde, sorumluluklarınızı en iyi şekilde ve zamanında yerine getirmeniz kolaylaşacaktır.
7. İletişimi önem veriniz.	Ortağınız ile iletişiminizde etkinlik ve süreklilik sağlamanız başarının anahtarlarından biridir. İletişim kanallarını belirlerken, her aşamada kamuoyunu haberdar etmenizi sağlayacak yöntemlere başvurmayı unutmayınız.





# 8. SONUÇ

Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi kapsamında hazırlanmış olan bu kitapçık şehir eşleştirme faaliyetlerinin yasal çerçevesi, Türkiye Belediyeler Birliğinin şehir eşleştirme konusundaki görev ve yetkileri, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyinin bu alandaki çalışmaları ve şehir eşleştirme konusunda Türkiye'deki iyi uygulamalar hakkında çeşitli bilgileri özetleyerek konuya ilişkin bilinç düzeyinin artmasına katkı vermeyi hedeflemektedir.

“ Şehir eşleştirme faaliyetleri ülkemizdeki yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesinin artmasına ve Türkiye'nin uluslararası düzeydeki tanıtımında ve kültürler arası ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlar. ”

İyi planlanmış ve tasarlanmış, etkin ve verimli biçimde yürütülen şehir eşleştirme faaliyetleri bir yandan ülkemizdeki yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesinin artmasına olumlu etki edecek çalışmaların gerçekleşmesini sağlarken, diğer yandan da Türkiye'nin uluslararası düzeydeki tanıtımında ve kültürler arası ilişkilerin geliştirilmesinde önemli etkiler yapan girişimler olacaktır.

Proje kapsamında yürütülen diğer kapasite geliştirme çalışmalarıyla ve uygulanan hibe programıyla birlikte düşünüldüğünde, Türkiye'de Şehir Eşleştirme Kitapçığı, ilgili tüm paydaşların ihtiyaç duyabileceği temel bilgileri kolaylıkla bulabilecekleri bir kaynak olarak hem proje süresince hem de projenin tamamlanması sonrasında kullanılacaktır.

Burada yer alan bilgiler, kitapçığın hazırlanmış olduğu dönem itibarıyla geçerlidir. Ancak, bu bilgilerin olası kurumsal düzenlemeler ve mevzuat değişiklikleri dikkate alınarak düzenli güncelleme gerektiren bilgiler olduğu, göz önünde bulundurulması gereken önemli bir noktadır. Bu bağlamda, basılı kitapçığın İnternet üzerindeki örneklerinin takip edilmesi yararlı olacaktır.



# 9. KAYNAKLAR

Şehir eşleştirme çalışmalarında yer alacak yetkililer için yararlı olabilecek birtakım kaynaklar; mevzuat, yayınlar ve İnternet bağlantıları olarak aşağıda sunulmuştur.

## 9.1 Mevzuat

Şehir eşleştirme ve Türkiye Belediyeler Birliğinin işleyişi konuları ile ilgili mevzuat, türlerine göre aşağıda sıralanmıştır:

### **Kanunlar**

5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu. Resmî Gazete tarihi 11.6.2005, sayısı 25842.

5393 sayılı Belediye Kanunu. Resmî Gazete tarihi 13.7.2005, sayısı 25874.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu. Resmî Gazete tarihi 4.3.2005, sayısı 25745.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun. Resmî Gazete tarihi 3.4.2011, sayısı 27894.

1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun. Resmî Gazete tarihi 17.5.1969, sayısı 13201.

### **Uluslararası düzenleme**

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın Onaylanmasına Dair Karar. Resmî Gazete tarihi 3.10.1992, sayısı 21364.

## Yönetmelikler

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahallî İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik. Resmî Gazete tarihi 22.2.2007, sayısı 26442.

Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. Resmî Gazete tarihi 17.2.2006, sayısı 26083.

## Genelge

İçişleri Bakanlığının 7.4.2005 tarihli ve 2005/36 sayılı genelgesi.

## 9.2 Yayınlar

CEMR (2019) Work Programme: Policy and Thematic Priorities. December 2018.

CEMR (2018) Work Programme: Political and Thematic Priorities. January 2018.

CEMR (2007) Twinning for Tomorrow's World: Practical Handbook.

Ekşi, S.T. (2018) Dünyada ve Türkiye'de Kardeş Şehircilik. İstanbul: Türk Dünyası Belediyeler Birliği Yayınları, No. 26.

Özden, M. S. ve Gündüz, S. (2017) Belediyeler için Uluslararası İşbirlikler ve Kardeş Şehir Rehberi. Ankara: TBB Yayınları.

TBB (2012) Kardeş Şehirler: Uluslararası Belediye İşbirlikleri ve Birliğimizin Rolü. İller ve Belediyeler Dergisi, Sayı: 776.

## 9.3 İnternet bağlantıları

Şehir eşleştirme ile ilgili İnternet bağlantıları aşağıda alfabetik olarak sıralanmıştır:

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR):

[www.ccre.org](http://www.ccre.org)

Avrupa Birliği Başkanlığı:

[www.ab.gov.tr](http://www.ab.gov.tr)

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (CoR):

[www.cor.europa.eu](http://www.cor.europa.eu)

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi:

[www.coe.int/en/web/congress](http://www.coe.int/en/web/congress)

Avrupa Yerel Demokrasi Derneği (ALDA):

[www.alda-europe.eu](http://www.alda-europe.eu)

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG):

[www.uclg.org](http://www.uclg.org)

Dünya Su Konseyi:

[www.worldwatercouncil.org](http://www.worldwatercouncil.org)

Şehir Eşleştirme İnternet Sitesi:

[www.twinning.org](http://www.twinning.org)

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB):

[www.tbb.gov.tr](http://www.tbb.gov.tr)

UCLG Orta Doğu ve Batı Asya Teşkilatı (MEWA):

[www.uclg-mewa.org](http://www.uclg-mewa.org)

Uluslararası Kardeş Kentler (Sister Cities International):

[www.sistercities.org](http://www.sistercities.org)

Vilayetler Birliği:

[www.vilayetler.gov.tr](http://www.vilayetler.gov.tr)

Yerelde AB İnternet Sitesi:

[www.yereldeab.org.tr](http://www.yereldeab.org.tr)



## Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi

*Bu yayın Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır.  
Yayının içeriğinden yalnızca WYG Türkiye sorumlu olup hişbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.*